299

Priesterbroederschap St. Pius X

Informatieblad

NOVEMBER - DECEMBER 2017 - JANUARI 2018

Geachte Lezers,

Dit Informatieblad nr. 299 is voor de maanden november 2017 t/m januari 2018 uitgekomen. Het is door de drukte dat het nummer voor november erbij ingeschoten is. Maar we mogen terugkijken op een onvergetelijke 12e november met de reconciliatie van de St. Willibrordkerk in Utrecht door de algemeen overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, Mgr. Bernard Fellay. Enige foto's (door Antoine Bochkoltz) zijn tot uw genoegen in dit blad opgenomen.

Inmiddels staan we al vlak voor het heerlijke Kerstfeest, het geboortefeest van de Emmanuel, God-met-ons (*Is. 7, 14*), onze Verlosser!

Inderdaad, met God zijn wij vertrouwd gemaakt! Hiertoe was zending nodig. De Vader zond de Zoon, die "juist om te getuigen voor de waarheid, geboren en in de wereld gekomen is". (*Jh 18, 37*) De Zoon zond Zijn Apostelen, Zijn Kerk, die op haar beurt bisschoppen en priesters zendt om Gods Openbaring aan de mensen bekend maakt. Zij heeft altijd zending of missie gekend, die ook nu weer nodig is, daar, waar de Openbaring niet meer gekend is.

Missie is opnieuw nodig in het nu nog rijke Europa, om ons heen, ze is nodig in ons land, gekerstend door de H. Willibrord, waar inmiddels een nieuw heidendom heerst met allerlei vormen van afgoderij, met buitensporigheden van seksuele en gewelddadige aard, waar reeds vele mensen in plaats van hun lichaam te laten heiligen door de sacramenten van de Kerk, het laten verminken met inkt en ijzerwaren.

Waar God niet gekend, bemind en gediend wordt, daar lijdt de mens onder zijn geschonden natuur, daar is hij uitgeleverd aan de duivel, die sinds zijn overwinning in het aards paradijs heer en meester van de wereld werd en met sterke arm de nakomelingen van Adam onder zijn heerschappij probeert te houden. Daarom zegt de H. Paulus: "Trek de wapenrusting Gods aan, om stand te kunnen houden tegen de listige aanvallen van de duivel." (*Ef. 6, 11*) De apostel reikt als voorbeeldige bisschop de zielen de wapenrusting aan van waarheid, geloof, gerechtigheid en bereidwilligheid voor het Evangelie van de vrede.

Twee machten strijden om de zielen van de mensen, de macht van de liefde en de macht van de haat. De macht van de liefde is die van Jezus Christus. Hij kwam uit de Hemel naar de aarde om de zielen van de aarde te brengen naar de Hemel en hun in Zijn heerlijkheid te doen delen. De macht van de haat is die van satan. Hij werd om zijn opstand uit de Hemel verdreven en koelt zijn haat tegen God op de mensen om hun zielen met zich mee in het eeuwig verderf te storten. Tussen die twee machten, de liefde van Christus en de haat van de duivel moet ieder in dit leven partij kiezen.

Jezus zelf noemt de satan de sterke. Hij zegt: “Wanneer de sterke in volle wapenrusting zijn erf bewaakt, dan is zijn have in veiligheid. Maar wanneer één, die sterker is dan hij, hem overvalt en overwint, dan ontneemt hij hem zijn wapenrusting, waarop hij vertrouwde en verdeelt zijn buit”. (*Lc 11, 21-22*) Die éne, die sterker is dan de satan, is Jezus, God en Mens. Zijn hogere macht heeft satan eens erkend, toen hij Hem door de mond van een bezetene toeriep: “Wat hebt U met ons te maken, Jezus van Nazareth? Bent U gekomen, om ons te verderven?” (*Mc 1, 24*)

De Kerk heeft door haar onuitputtelijke vruchtbaarheid zoveel zegen gebracht in de wereld! Alleen de duivel kan haar aanklager zijn! Hij kan dat slechts op grond van de helaas ook geregeld voorkomende verkeerdheid van haar bedienaren, de mensen. Hij bewerkt dat eveneens en wil van haar niets overlaten. “Maar de poorten van de hel zullen haar niet overweldigen!” Hebben we vertrouwen! Zij heeft al eens en met succes de heidense wereld beschaafd gemaakt. Toen de Apostelen uitgezonden werden, lag de wereld ook in de diepste afgrond van afgoderij, bijgeloof en zedelijke verwording. Het recht van de sterkste gold. Een mensenleven telde niet. Met en door de Kerk werd de wereld hernieuwd! De verbetering van zeden bepaalde zich niet tot de persoonlijke heiliging, maar drong ook door tot het maatschappelijk leven!

Bij de grote volksverhuizing in de 4e en 5e eeuw werd het West-Romeins rijk en de Christelijk-Romeinse beschaving door de stroom van de barbaarse volkeren verzwolgen, maar de Katholieke Kerk begreep opnieuw haar roeping. Zij die de Grieks-Romeinse wereld tot het Christendom bracht, doopte ook de barbaren en schonk hun met het geloof de ware beschaving. Vooral mede aan de H. Willibrordus hebben wij onze heiliging te danken!

Welke lijden of welke uitdaging zou de Kerk niet aankunnen? Is Jezus zelf niet uit het graf opgestaan? “Zijn rustplaats zal glorievol zijn!” (*Is. 11, 10*)

Wij moeten onthouden en waarmaken, wat de H. Paulus zegt in het epistel, dat gekozen is voor het feest van de H. Willibrord (7 november): “Denk aan uw leidslieden, die u het woord Gods hebben verkondigd; let op het einde van hun leven, en volg hun geloof na. Jezus Christus is Dezelfde, gisteren en heden en in eeuwigheid!” (*Hebr. 13, 7-8*) Zijn wij dankbaar voor en trouw aan ons katholiek geloof! Zijn wij ons land dienstbaar door het heilig houden van Kerstmis, door het bewaren van de christelijke waarden en er voor te getuigen!

In het Evangelie vinden we het kernpunt van de menselijke veredeling: het is de vergevensgezindheid! Laat dat ook onze missie zijn onder elkander, laat dat onze missie zijn thuis! Zalig Kerstmis, en een gelukkig Nieuwjaar, ook namens Pater Huysegems!

Pater Carlo de Beer

Brief aan de Vrienden en Weldoeners nr. 88

Van Mgr. Bernard Fellay - 21 november 2017

In deze brief laat Mgr. Bernard Fellay, Algemeen Overste van de Priester-broederschap St. Pius X, het verband zien tussen de opstand van Luther en de Oktoberrevolutie van 1917, en tussen het liberale laxisme en een socio-communistische staatsorde.

Dierbare Vrienden en Weldoeners,

In de maand oktober 2017 vielen drie verjaardagen samen, die de loop van de mensen- en kerkgeschiedenis hebben bepaald: de opstand van Luther, de bolsjewistische revolutie en het zonnewonder van Fatima.

Vijfhonderd jaar geleden, op 31 oktober 1517, begon Maarten Luther zijn verzet tegen de katholieke Kerk. Honderd jaar geleden, op 7 november, barstte de revolutie los in Rusland. Volgens de juliaanse kalender kreeg deze de naam “Oktoberrevolutie”.

Honderd jaar geleden, een paar dagen eerder, op 13 oktober, bekrachtigde het Onbevlekt Hart van Maria met een opzienbarend wonder de boodschap van Fatima, dat belangrijke toekomstige gebeurtenissen in de Kerk en de wereld aankondigde, waarvan sommige nu tot het verleden behoren, zoals de Tweede Wereldoorlog, en andere nog niet hebben plaatsgevonden, zoals de overwinning van het Onbevlekt Hart en de bekering van Rusland.

De hervorming, die door Luther was begonnen, leek op het eerste gezicht een godsdienstige aangelegenheid. Zeker heeft de Duitse aartsketter de grondvesten van de katholieke Kerk doen schudden door zijn aanval op het pausdom, de genade, de H. Mis, het priesterschap en de H. Eucharistie. Het geloof en de middelen die God de mensen heeft gegeven om tot het eeuwig heil te geraken, werden verworpen of ingrijpend vervalst.

Maar gezien de onbetwistbare banden tussen de bovennatuurlijke orde van de Kerk en de genade enerzijds, en de tijdelijke orde van menselijke overheden en de burgerlijke maatschappij anderzijds, heeft de opstand tegen de Kerk zich al gauw ver-

spreid naar de menselijke samenleving, droeg bij aan de splijting van Europa tot op de huidige dag, opende het tijdperk van kerkvervolging in de hervormde landen, tekende heel Europa door verschrikkelijke oorlogen, waarvan de meest pijnlijke de Dertigjarige Oorlog was. Wij zijn volledig sprakeloos, wanneer we tegenwoordig zien, dat katholieke hoogwaardigheidsbekleders deze voor het christendom zo droeve en afschuwelijke gebeurtenis, plechtig herdenken en zelfs vieren.

De opstand van Luther berust op een principe dat het fundament van het moderne denken is, dat de tegenwoordige maatschappij leidt, en waarvan men beweert dat het liberaal of socio-communistisch is. Dit principe is erop gericht de mensen los te maken van hun afhankelijkheid van God en van de door Hem gevestigde orde, zowel op natuurlijk als op bovennatuurlijk gebied.

Echter, in het diepste van de menselijke aard bevindt zich de ontologische werkelijkheid van een volledige afhankelijkheid jegens zijn Schepper, volledig, want er bestaat geen enkel gebied waar het menselijk wezen zich daaraan zou kunnen onttrekken. Het begrip schepping duidt dit al duidelijk aan. En van de kant van het schepsel roept deze objectieve afhankelijkheid onmiddellijk de plicht op van een even absolute onderwerping aan zijn Schepper, die God is. Deze onderworpenheid gaat veel verder dan wat de mensen er in het algemeen onder verstaan: gehoorzaamheid aan de geboden van God, morele gehoorzaamheid. Het strekt zich ook uit tot het terrein van de intelligentie, tot onze kennis. Het is de onderwerping van onze rede aan de werkelijkheid die zichzelf aan ons oplegt, op een zodanige manier, dat de exacte definitie van waarheid "de overeenstemming van de intelligentie met de werkelijkheid" is, met de objectieve werkelijkheid. Het domein van het geloof volgt hetzelfde pad, maar de reden voor deze onderwerping is anders. Terwijl onze natuurlijke rede zich onderwerpt aan het licht van het bewijs, onderwerpt het bovennatuurlijke geloof zich aan het gezag van God, die de waarheid is en die zich openbaart zonder bedrog of misleiding, zoals we in de geloofsbelijdenis zeggen.

Luther verbrijzelde door het principe van het vrije bijbelonderzoek deze onderwerping. En sindsdien is het grote woord dat weerklinkt in het universum, deze schreeuw: "vrijheid"; dat is in feite opstand tegen God en de orde die God wilde. De moderne vrijheid vleit de sinds de erfzonde gevallen ziel, het is de verleiding van de huidige tijd, het is een illusie. Het is een utopisch drogbeeld, grondslag van de zonde van de aartsengel Lucifer en alle zonden na hem. Deze zogenaamde bevrijding eindigt heel slecht en heeft uiteindelijk niets met echte vrijheid te maken. Want wanneer de mens vrij geschapen is, is dat niet om in opstand te komen tegen God, zijn eindbestemming, zijn allerhoogste goed, maar om voor zichzelf de middelen te kiezen die hem naar God leiden, en zo de eeuwige gelukzaligheid te verdienen die de almachtige God met Zijn schepselen wil delen.

Wat zijn er tegenwoordig weinig mensen, ondergedompeld als ze zijn in deze liberale atmosfeer, die deze toch fundamentele waarheden begrijpen!

De onvermijdelijke uitwassen van het liberalisme, doorgeschoten tot het eind van de logica, zij het anarchie of de tirannie van een materialistische macht, zoals bijvoorbeeld het socialistisch communisme, waarvan de gruwelijke excessen de twintigste eeuw op tragische wijze markeerden met tenminste 250 miljoen doden, schijnen onze tijdgenoten niet aan het denken te zetten.

De Russische revolutie begon met deze opstand tegen het juk van de tijdelijke macht, maar zijn oorsprong was niet Russisch. Die ligt in West-Europa. Karl Marx was Duitser; Rusland zou het terrein zijn voor de toepassing van de uitgewerkte beginselen van de Duitser Marx, volgens zekere historici met financiële steun van westerse zakenkringen. Echter, als snel had de revolutie het gemunt op de godsdienst. En het communisme zal altijd in de katholieke Kerk, meer dan in welke andere, een gezworen vijand zien om te vernietigen, als dat mogelijk was. Het communisme is de belangrijkste oorzaak van de vervolgingen van de Kerk, die vandaag nog voortduurt, zoals in China, Noord Korea of in Vietnam.

Dit alles werd voorspeld in Fatima, waar onze Lieve Vrouw de kerkelijke autoriteiten en alle christenen vroeg om heel eenvoudige werken, om de dreigende rampen van de aarde af te wenden: de verering van haar Onbevlekt Hart, de vijf eerste zaterdagen van de maand tot eerherstel voor de beledigingen de Moeder Gods aangedaan en de toewijding van Rusland.

Er is een opvallende wanverhouding tussen de middelen die de Hemel heeft voorgesteld om de kwalen van de mensheid en het tragische lot van de naties op dit moment in de geschiedenis van de mensheid te verhelpen. Maar de almachtige God, die oneindig boven alle menselijke beroering staat, heeft geen menselijke middelen nodig. Voor Hem volstaat één woord om het universum te scheppen, het te herstellen of het te redden. Maar dat zal alleen gebeuren door mensen die eindelijk zijn soevereiniteit hebben erkend. “De oorlog zal eindigen, maar als mensen niet stoppen met het beledigen van God, zal er een nog ergere beginnen tijdens het pontificaat van Pius XI.” “Als mensen gehoor geven aan mijn eisen, zal Rusland zich bekeren en zal er vrede zijn; zo niet, dan zal het zijn fouten over de wereld verspreiden, oorlogen en vervolgingen tegen de Kerk beginnen.” De vrede van de wereld – en van de Kerk – is verbonden met de toewijding van Rusland aan het Onbevlekte Hart van Maria. Volgens een onbetwistbaar getuigenis, dat mij iemand persoonlijk meedeelde, zei zuster Lucia kort voor haar dood aan een priester, dat “de toewijding van Rusland ZAL GEBEUREN, maar het zal heel moeilijk zijn”.

De triomf van het Onbevlekt Hart van Maria zal komen, daar twijfelen we niet aan, maar op dit moment woedt de strijd, en deze keer zelfs binnen de Kerk. De zuilen van ons geloof, die onverstoorbaar leken, beven op hun grondvesten; sommige bisschoppen en sommige kardinalen gaan verder dan hun nieuwe leermeester, Luther, en vieren dit jaar de verjaardag van zijn opstand. Er zijn maar weinigen die de geopenbaarde waarheid verdedigen. De stem, waarvan alles in de Kerk op aarde afhangt, zwijgt resoluut. Zij laat de duisternis van doctrinaire en morele verwarring de stad Gods binnendringen.

Al op 29 juni 1972, had Paulus VI opgemerkt, dat "door een of andere scheur de rook van Satan de tempel van God was binnengedrongen". Tegenwoordig is het niet meer de rook uit een bron in vulkanisch gebied, waaruit wat vulkanische gassen ontsnappen, het is de dikke rook van een vulkaanuitbarsting. De H. Pius X bevestigde al: "De overweging hiervan doet onwillekeurig de vrees opkomen, dat deze verdorvenheid van de gemoederen een voorproef en als het ware het begin is van alle rampen, die op het einde der tijden te wachten staan, en dat de "zoon van het verderf", waarvan de apostel spreekt (*2 Tess. 2, 3*), reeds hier op aarde verblijft". (*Encycliek E Supremi Apostolatus van 4 oktober 1903*). Wat te zeggen, honderd jaar later, bij het zien van de Kerk die stukje bij beetje uit elkaar valt? Ons bloed stolt in de aderen, wanneer we dezelfde stem over de rechtvaardiging horen zeggen, dat Luther zich op dit punt niet zou hebben vergist. Tijdens een persconferentie op 26 juni 2016 in het vliegtuig op de retourvlucht van Armenië hoorde we het volgende: "Ik geloof, dat de bedoelingen van Maarten Luther niet verkeerd waren: hij was een hervormer. (...) En tegenwoordig zijn we, lutheranen en katholieken, met alle protestanten, het eens over de leer van de rechtvaardiging: op dit zeer belangrijke punt vergiste hij (Luther) zich niet".

Daarom hebben we geen andere richtlijn voor de Priesterbroederschap St. Pius X en voor u, dierbare gelovigen, dan om door te gaan met hetgeen, wat de H. Kerk altijd heeft gedaan, wat er ook gebeurt. De weg van de waarheid die in elk tijdperk heiligen heeft gemaakt, zal altijd de zekere weg naar de hemel zijn, de weg van het Evangelie en van de navolging van Christus en Onze Lieve Vrouw. We gebruiken de middelen die de Hemel ons heeft getoond, met de zekerheid dat we niet beter kunnen. Onze Rozenkranskruistocht is officieel beëindigd op 22 augustus van dit jaar; niettemin vragen en smeken we u met aandrang de goede gewoonten die u hebt gevormd bij te houden: de Rozenkrans bidden, kleine offers te brengen, die God zo aangenaam zijn en die de kracht hebben om zielen te redden voor de eeuwigheid, als we er een korreltje liefde voor Onze Lieve Heer in leggen!

Aan het einde van dit jaar, waarin we het eeuwfeest van de verschijningen van Fatima vieren, herinneren we ons de lessen en de verzoeken van Maria, de altijd-maagdelijke Moeder van God. Volgens haar eigen woorden zal haar Hart onze toevlucht zijn en de weg die naar God leidt. We leven van deze hoop, zonder te worden ontmoedigd door de vreselijke gebeurtenissen die ons omringen; we zijn ons ervan bewust, dat we allemaal veel goeds kunnen en moeten doen voor onze tijdgenoten door getrouw de schatten van de Traditie te bewaren.

Een oprechte dank voor uw onvermoeibare vrijgevigheid! Moge God u belonen met Zijn genaden en u, wachtend op de triomf van het Onbevlekt Hart van Maria, zegenen.

Menzingen, 21 november 2017, op het feest van de Opdracht van de H. Maagd Maria,

+ Bernard Fellay,

St. Willibrord
Een missionaris uit de 8e eeuw

Door dr. Aug. de Vries
Kinheim-Uitgeverij, Heiloo, 1939

Hoofdstuk VI
Stichtingen: Utrecht en Echternach. Schenkingen.

Toen Willibrord door Paus Sergius tot aartsbisschop benoemd en gewijd was en hij dus in de volheid van het priesterschap zijn taak kon aanvangen, ontving hij daarmee een zuiver persoonlijke titel. Heeft de Paus toen ook het bisdom Utrecht opgericht? De biografen vermelden het niet met even zoveel woorden en de stichtingsoorkonde is ons ook onbekend. Maar na Willibrords dood verzoekt Bonifatius aan Paus Stefanus om uit zijn archief de oorkonde te laten overschrijven, waarin Paus Sergius aan Willibrord zijn beschikkingen had beschreven. Wat kan deze anders geweest zijn dan het decreet van oprichting? Zeker heeft het in de bedoeling gelegen om van het Friese land een onafhankelijk aartsbisdom te maken, zoals wij al hebben opgemerkt, al is het voorlopig slechts bisdom geweest. Pippijn was het, die de nieuwe missiebisschop een plaats voor zijn bisschopszetel schonk in zijn

castellum of vesting van Trecht aan de grenzen van het Frankische gebied en te midden van de Friezen.

De eerste taak van Willibrord was natuurlijk een kerk te bouwen, die tevens tot kathedraal of zetelkerk van de bisschop moest dienen. Hoogstwaarschijnlijk is dit de St. Salvator geweest, aan de H. Verlosser toegewijd. Ook bouwde hij het verwoeste St. Thomaskapelletje "van den grond af" weer op, dat hij nu St. Maarten tot patroon gaf. Wij weten dit wederom uit de brief van Bonifatius aan Paus Stefanus. Dit laatste kerkje stond op het tegenwoordige Domplein en was aan St. Maarten toegewijd, niet alleen omdat de Franken voor hem een grote verering koesterden, maar ook omdat hij gold als patroon van het leger (bedenken wij, dat Trecht een vesting was) en ook van monniken en scholieren. Was dit godsgebouw dus hoofdzakelijk bestemd voor de castellum-bevolking, buiten het castellum bouwde de bisschop in de vicus of woonwijk een tweede St. Maartenskerk. Verder meldt de traditie, dat hij nog een baptisterium of doopkapelletje gesticht zou hebben, aan het H. Kruis toegewijd, wat niet onmogelijk is, daar dat gewoonlijk gedaan werd.

De bisschopsplaats was ook het centrale verzamelpunt voor de priesters, die predikend rondtrokken. Zij hadden er een gemeenschappelijke woning en daar zij allen kloosterlingen van St. Benedictus waren, was die woning dus een klooster of monasterium (munster). Hier konden zij hun kloosterregels naleven, waartoe op de missiereizen weinig of geen gelegenheid was. Zo werd er een klooster gebouwd bij de St. Salvator en later ook een bij de St. Maarten. De kloosterlingen, die bij de kathedraal woonden, moesten ook de kerkelijke diensten verzorgen en de voorgeschreven kerkelijke getijden bidden. Zij waren dus tevens, wat men later noemde kanunniken en vormden een kapittel. De geestelijken van de St. Maarten, die later kathedraal werd, worden dan ook enige tijd na Willibrords dood genoemd "monachi vel canonici", monniken of kanunniken.

Eén van de voornaamste zorgen van onze missionarissen was de opleiding van een jonge, inlandse geestelijkheid en dus de stichting van een school. Wanneer is onbekend, maar het is zeker, dat Willibrord

bij zijn klooster een school heeft gesticht als een zeker fundament voor de opbouw van de kerk onder de Friezen. Wij kennen zelfs de eerste Friese jongens, die voor priester werden opgeleid, bij name. Het waren Willibracht en Thiadbracht, ooms van Ludger, die vanaf hun vroege jeugd door Willibrord zijn opgevoed. Helaas zijn beide al zeer vroeg gestorven, voordat zij priester waren, hoewel de eerste waarschijnlijk nog diaken is geworden. Een andere leerling was Marchelm, een Angelsaks, die reeds heel jong door abt Gregorius van Rome was meegebracht (als slaaf?) om op Willibrords school opgeleid te worden tot missionaris en die later vruchtbaar zal werken aan de IJssel. Verder wordt nog genoemd Siwald, een jonge Deen, een van de dertig knapen, die Willibrord op zijn vergeefse reis naar koning Ungend tot zich had genomen. Wij kunnen trouwens aannemen, dat deze allen wel op de school zullen zijn geplaatst om hun opvoeding te ontvangen.

Van de inrichting van de school weten wij niets in bijzonderheden. Maar het ligt voor de hand, dat zij geweest is, zoals de stichters zelf in Engeland hadden geleerd en wij eerder hebben beschreven. In ieder geval heeft de Utrechtse school een zeer grote vermaardheid verworven, toen na Willibrords dood abt Gregorius er de leiding over kreeg. Zijn leerlingen waren “uit de bloem van alle naburige volken bijeengebracht”, van de Friezen, van de Saksen uit Westfalen, uit Frankrijk en Engeland, en zelfs uit Zwaben en Beieren. Grote mannen, waaronder meerdere bisschoppen, heeft zij ook in de volgende eeuwen voortgebracht.

Om zich geheel en zonder zorg aan zijn geestelijke taak te kunnen wijden, is het voor de missionaris gewenst, dat zijn materiële welzijn verzekerd is. Hoe minder aandacht en tijd hij daaraan behoeft te besteden, hoe meer de prediking en het onderricht kunnen worden verzorgd en de gelegenheid voor missiereizen openstaat. Zoals St. Paulus reeds in zijn brieven de gelovigen op hun onderhoudsplicht van de priesters wees, zo zullen ook de missionarissen hun pasbekeerden hebben geleerd, wat het belang van het heilig dienstwerk vorderde. Alcuïnus vermeldt het reeds, dat velen, door geloofsijver gedreven, de man Gods hun erfdeel kwamen aanbieden. Willibrord nam het aan en liet daarvan kerken bouwen en stelde ook priesters met medehelpers aan. Daartoe moesten dus de geschenken dienen:

het bouwen van kerken en het levensonderhoud van de priesters. Bovendien was voor de voortzetting van de missie de opleiding van nieuwe missionarissen noodzakelijk en daartoe moesten scholen gesticht en onderhouden worden. Over de schenkingen, die Willibrord heeft ontvangen en waaruit soms belangrijke stichtingen zijn gegroeid, berichten de levensbeschrijvers ons weinig (Alcuïnus vergeet zelfs de stichting van Echternach!), maar gelukkig weten wij des te meer uit de bewaarde of in afschrift overgeleverde oorkonden.

In Trier stond een klooster Oeren, waarover Irmina abdis was, een heilige vrouw van zeer aanzienlijke afkomst. Zij was de dochter van hertog Theotar en schoonmoeder van Pippijn, en mocht zich verheugen in het bezit van rijke erfgoederen. Toen Willibrord in 698 zich in Trier bevond en met Irmina in aanraking gekomen was, begreep zij, wat de missionarissen nog ontbrak en dat zij in staat was om in het gemis te voorzien. Zij schonk Willibrord haar grondbezit in Epternacum (Echternach) in het huidige Luxemburg. Daar stond een kloostertje van Ierse monniken, waarover Willibrord nu overste werd en waar hij de regel van Benedictus invoerde. Daarbij kwamen de kerk, hoeven en woningen alle in het bezit van Willibrord en vormden de grondslag van de later zo beroemde abdij en basiliek in Echternach. Dit klooster werd het geliefde toevluchtsoord van de heilige, waar hij zich in tijden van nood kon terugtrekken, nieuwe medehelpers vormen en waar hij ook de laatste jaren van zijn leven heeft doorgebracht. In 706 hebben Pippijn en zijn gemalin Plectrudis hun aandeel in de “villa” Echternach eveneens aan Willibrord geschonken en de monniken van de abdij tevens het recht van vrije

abtskeuze toegekend. Ook Irmina vergat haar stichting niet: reeds in 699 bij een oorkonde van 1 juli verblijdde zij de kloosterkerk met voorwerpen van goud, zilver en edelstenen, en met paramenten en heilig vaatwerk. Hetzelfde jaar schonk zij Willibrord nog de "villa Montis" d.i. Berg bij Floisdorf in de Eifel, dat in 1250 nog "Berge Willibrordi" heet. Ook Karel Martel liet zich niet onbetuigd en vermeerderde het kloosterbezit met zijn aandeel in de "villa" Bollendorf (bij Echternach), waarbij Pippijns kleinzoon Arnulf zijn deel in hetzelfde landgoed voegde.

Dezelfde Karel heeft bij een giftbrief van 723 ook Trecht bedacht. Hij schonk daarin aan Willibrords klooster het kasteel van Trecht en dat van Vechten met alles wat daarin en om lag: woningen, landerijen, inwoners, lijfeigenen, weiden, bossen, kudden met hun hoeders enz. in volledig en eeuwig bezit. Te merkwaardiger is deze gift, omdat niet alleen de monniken de inkomsten uit deze goederen zouden genieten, maar deze bezittingen ook kwamen te staan onder de rechtsmacht en het bestuur van Willibrord en zijn opvolgers. Zij zouden vrijgesteld zijn van alle rijkslasten, en onder het onmiddellijk gezag van de bisschop vallen. Dit is het eerste begin van de later zo aanzienlijke wereldlijke macht van de Utrechtse bisschoppen.

Uit deze schenkingen en nog vele andere blijkt wel, dat de Karolingische vorsten zich ook de stoffelijke belangen van de jonge Friese kerkprovincie ter harte namen. Al moge ook de zorg voor hun politiek hierin een stevig woordje hebben meegesproken, de goede verhouding, waarin Willibrord tot hen stond, spreekt ook uit het verzoek, dat Karel tot hem richtte om zijn zoon Pippijn (de Korte) in 710 te dopen. Bij deze gelegenheid zou Willibrord over de toekomstige koning en vader van Karel de Grote deze profetische woorden hebben gesproken: "Weet, dat dit kind zeer verheven en roemvol zal zijn en groter dan alle hertogen van de Franken voor hem".

Ook andere vorsten toonden hun waardering voor Willibrords werkzaamheid met rijke schenkingen. Om nog slechts enkele voorbeelden te noemen: hertog Heden van Thüringen, ons reeds bekend, schonk in 704 te Würzburg (hoever strekte Willibrord zijn reizen uit!) verschillende hoeven met horigen en vee, weiden, twee herders met vijftig varkens, en koeherders met twaalf koeien. De misschien

valse giftbrieven van hertog Rohing te Antwerpen hebben wij reeds besproken.

Het waren niet alleen vorsten, die de jonge missie met weldaden overlaadden, ook minder aanzienlijken bleven niet achter. Behalve uit oorkonden kennen wij verschillende van hen, mannen en vrouwen, ook uit het z.g. testament van Willibrord. Enkelen, meestal overigens onbekend, die goederen schonken, in ons land gelegen, willen wij hier noemen: Angilbaldus schonk goederen in Wadradach aan de Dommel; Ansbaldus in Busloth in Brabant; Berethinda in Babanschot (Boeschot) in Brabant; Henricus in Pieplo (Poppel); Engelbertus in Hinesloten (Brabant) en Alpheim (Alphen) in Brabant; Ansbaldus clericus (geestelijke) in Diosna (Diesen).

Zo hebben velen, machtigen van de aarde en eenvoudigen, rijken en minderbemiddelden, geestelijken en leken, het hunne bijgedragen tot het grote werk van Willibrord: de kerstening van Nederland.

Hoofdstuk VII
Willibrords dood. - Oordeel over Willibrord. - Relieken - Verering.

Alle gegevens wijzen erop, dat Willibrord het laatste tiental jaren van zijn leven in Echternach en de meer zuidelijke streken heeft doorgebracht. Niet om uit te rusten en zijn "otium cum dignitate" (rust in waardigheid) te genieten, maar rusteloos arbeidend. In 726 was hij te Echternach, maar kort daarna vinden wij hem weer te Murbach aan de Boven-Rijn. Dus op zijn hoge leeftijd met zijn zeven kruisjes op de rug zette hij onvermoeid zijn "peregrinatio" voort in vurige dadendrang, in een ontembare lust tot arbeid in Gods oogstvelden. Wel wordt hij in onze noordelijke landen niet meer waargenomen, voorzover de bronnen waarneming toelaten, en verbleef hij in de buurt van zijn geliefde Echternach, waar hij zich gemakkelijker kon terugtrekken, zodra hij daaraan behoefte gevoelde, maar rust kende hij niet. Terecht mocht Bonifatius later tegenover Paus Stefanus getuigen, dat Willibrord "praedicans usque ad debilem senectu-

tem", had gepredikt tot in zijn wankele ouderdom.

In 726 heeft hij een document opgesteld, dat men gewoonlijk ten onrechte Willibrords testament noemt en waarin hij alle goederen, die hem in de loop der tijden geschonken waren, schonk aan de abdij Echternach en tevens

zijn wens uitdrukte om daar begraven te worden.

"Toen de dagen van zijn langdurig leven voleindigd waren, ging hij in vrede over tot zijn Heer," bericht Bonifatius. Dit geschiedde de 7e november 739, toen hij 81 jaar was en vijftig jaren in het missiewerk had gearbeid. Waarschijnlijk is dit gebeurd te Echternach, hoewel wij, als wij Bonifatius' bericht naar de letter nemen, misschien wel Utrecht zouden moeten aanvaarden.

"De heilige man was opvallend door waardigheid, van flinke gestalte, achtbaar van voorkomen, schoon van gelaat, vrolijk van harte, wijs door beleid, liefelijk van taal, waardig van gedrag en onvermoeid in Gods werk. Hoe groot zijn geduld was, wordt door zijn daden bewezen; met hoeveel ijver hij het Evangelie van Christus verkondigde en hoe Gods genade hem bij zijn prediking ondersteunde, behoeven wij niet te schilderen, daar het door de getuigenis van een heel volk bewezen wordt." Dit getuigschrift van Alcuïnus is te allen tijde door de volksverering bevestigd. Maar hoe gaarne zouden wij een levendige schildering van Willibrords persoon bezitten door een tijdgenoot. Wat weten wij eigenlijk van zijn uiterlijk, van zijn karakter, welke bijzonderheden kennen wij van zijn deugdenleven? Feitelijk niets.

Hetgeen zijn biografen ons mededelen, is alles uiterst vaag en in een terminologie en volgens een schema, die op iedere heilige wordt toegepast. Toch waren zij gedeeltelijk tijdgenoten. Beda, die wij Willibrords voornaamste biograaf kunnen noemen, schreef zijn geschiedenis van de Engelse kerk, toen Willibrord nog leefde. Hij spreekt met de grootste eerbied over hem en is vol lof over zijn werk, maar wat hij ons over zijn persoon mededeelt, is even nevelig als bij anderen. Alcuïnus leefde van 730 – 804 en was zelfs met Willibrord verwant. Hij heeft aan het hoofd gestaan van het door Willibrords vader Wilgils gestichte klooster en was van 766 – 797 leider van de domschool in York. Zo iemand, dan kon toch zeker Alcuïnus het meest direct uit de bronnen putten, maar zijn levensbeschrijving is van nog minder waarde dan die van Beda. Hij schreef haar op verzoek van de abt van Echternach en componeerde haar geheel in de trant van een heiligenlegende met de uitsluitende bedoeling: stichting van de monniken. Zeer belangrijke feiten, als: Willibrords eerste reis naar Rome, de stichting van de kloosters in Utrecht en Echternach, e.a. vermeldt hij in het geheel niet. Zodoende moeten wij ons een oordeel over Willibrord vormen naar zijn werken. En dan kan het niet anders luiden dan: Willibrord was een groot en een heilig man. Om, zelf van aanzienlijke familie, vrijwillig zijn omgeving en zijn vaderland te verlaten en er bij ons weten ook nooit meer terug te keren, ten einde onder een onbeschaafd volk te gaan werken, om vijftig jaar lang alle moeilijkheden en ontberingen, zoals wij hebben getracht ze te beschrijven, te verdragen en te overwinnen en ondanks dat alles zoveel te bereiken, daartoe zijn niet alleen vereist ijver, moed en volharding, een sterk karakter, maar ook een groot geloof en een groot Godsvertrouwen. Als wij ons even herinneren, dat Willibrords voornaamste werkzaamheid viel in de tijd tussen de slag van Dorestat in 689 en die van de

Boorne in 736, een tijd dus, waarin de heerschappij van de Franken over onze gouwen allerminst stevig gevestigd was, dan beseffen wij, dat de geloofsverkondiger met zijn jonge stichtingen in een voortdurende onzekerheid leefde. Het moeten sterke zenuwen zijn, die dat jaren achtereen verdragen, geloof en liefde alleen konden zijn steun zijn. Het volk, dat hem heeft gekend en het volk, dat daarna gedurende eeuwen de geestelijke vruchten van zijn zwoegen en zijn opoffering heeft genoten, heeft dat intuïtief aangevoeld en in Willibrord terecht een grote heilige gezien.

Waar Willibrord ook gestorven moge zijn, in ieder geval werd hij volgens zijn wens in de Abdijkerk van Echternach begraven. Het stoffelijk overblijfsel werd bijgezet in vol bisschoppelijk ornaat: pallium, kazuifel en sandalen gekleed en met een zijden doek bedekt. Toen er al vrij spoedig een grotere kerk was gebouwd, is de sarcofaag met het lichaam in de crypte geplaatst. Daar is het blijven rusten tot 1031, toen een nieuwe kerk na een brand was opgetrokken en men de sarcofaag onder het hoogaltaar plaatste. In de loop der tijden heeft men enige delen aan de inhoud van de sarcofaag ontnomen, maar overigens het heilig overschot met rust gelaten. Tijdens de Franse revolutie echter, op de feestdag van de Heilige, 7 november 1794, hebben de vandalen van het Franse revolutionaire leger de sarcofaag opengebroken, in de hoop er kostbaarheden in te zullen vinden, en het heilig gebeente door de kerk verspreid. Een priester verzamelde ze de volgende dag en na aftocht van de Fransen werden zij in de parochiekerk van Echternach bewaard. Toen in 1868 na een droevig lot de prachtige abdijkerk gerestaureerd was, wenste men ook de heilige overblijfselen van St. Willibrord daar weer te plaatsen. Eerst liet men een nieuwe sarcofaag vervaardigen, daar de oude in de Franse troebelen te zeer beschadigd was. Op 4 juni 1906 werd het nieuwe werkstuk van wit marmer plechtig naar de basiliek gebracht,

waar het in eerste instantie midden in het priesterkoor stond. In 1938 heeft men de sarcofaag wederom een plaats gegeven in de crypte.

De sarcofaag bevat tegenwoordig een drietal loden dozen met gebeente van St. Willibrord. In 1301 heeft het kapittel van St. Salvator in Utrecht om relieken gevraagd, en van de Echternacher abt verkregen een stuk van een ribbe en een deel van de bovengenoemde bisschoppelijke kledingstukken, waarin de heilige begraven was. De St. Willibrorduskerk te Den Haag mocht bij gelegenheid van het vorige eeuwfeest in 1839 een gedeelte van het cranium of de schedel verwerven. (Deze kerk in de Assendelftstraat werd in 1972 gesloopt; opm. v.d. red.)

Wat de overige relieken betreft: Echternach is in vroeger tijden in het bezit geweest van St. Willibrords bisschopsstaf en van zijn kelk, maar beide zijn spoorloos verdwenen. Nu bezit de hoofdkerk nog stukken van het z.g. cilicium of boetekleed van de heilige, een stuk van de voor- en een van de achterzijde. Het is uit geitenhaar geweven en van witte en rode banen doorsneden. Het is lang niet zeker, dat dit kleed werkelijk een cilicium geweest is, al is het van haar vervaardigd, want in de 8e eeuw droeg men niet anders, omdat linnen kledingstukken alleen door vorsten te betalen waren. Vermoedelijk is het kleed in Echternach het onderkleed van St. Willibrord geweest. Vroeger bevond het zich in het klooster van St. Irmina in Trier.

Trier kan zich nu nog beroemen op een andere reliek van St. Willibrord: de schatkamer van de Liebfrauenkirche bewaart zijn draagaltaar. De steen met zijn oorspronkelijke houten omlijsting is nu vervat in een langwerpig vierkant voetstuk, dat op koperen dierenklauwen rust. Een randschrift, dat natuurlijk later is aangebracht, vertelt in het Latijn: “Dit altaar heeft de heilige Willibrord gewijd, waarin relieken gesloten zijn van het Kruis van de Heer en van de zweetdoek van Zijn heilig Aanschijn”. Het altaar is afkomstig van het St. Mariënklooster van de Benedictijnen, dat vroeger bij Trier lag.

St. Willibrords reliekkast moet men zoeken te Emmerich in de kerk van St. Martinus, die door hem gesticht zou zijn. Ze is van hout en nu rijk versierd met goud, edelgesteenten en antieke gemmen. Bovenop moeten eertijds ringen hebben gezeten, waaraan men de kast of tas door middel van een riem kon dragen. Nu staat er een kruis op met twee apostelen ernaast, terwijl knielende engelen het kleinood dragen. Deze beelden dateren uit de 15e eeuw.

De verering van de heilige is spontaan opgekomen. St. Willibrords sterfdag was al spoedig na zijn dood voor zijn monniken te Echternach een feestdag, die gevierd zal zijn geworden door een bijzonder koorofficie. Een handschrift uit de 12e eeuw te Utrecht bewaart een voorbeeld daarvan. Eén van Willibrords opvolgers op de bisschoppelijke zetel, Radbod, heeft "de St. Willibrordo flores", dichtbloemen op St. Willibrord, nagelaten, maar ze zijn verloren gegaan.

Ook de volksdevotie heeft Nederlands missionaris al spoedig tot heilige verheven, vooral toen wonderen op zijn graf geschiedden en ook elders op zijn voorspraak. Hoeveel legenden zijn er niet om zijn persoon geweven en op hoeveel plaatsen in ons gehele land heeft niet de volksverbeelding herinneringen aan zijn vereerde figuur verbonden? Talloze kerken zijn onder zijn patronaat gesteld, wat toch ook op een algemeen-verbreide verering wijst. En is het geen gelukkig verschijnsel, dat ouders ook weer hun kinderen Nederlands eerste en grootste heilige als patroon voor het leven meegeven?

Dat is St. Willibrord altijd en onbetwist gebleven: Nederlands eerste

en grootste heilige. Hij heeft ons het geloof gebracht, hem kunnen wij ook altijd als de voornaamste beschermer van het geloof in Nederland blijven aanroepen. Is dat in onze tijd niet bitter noodzakelijk, nu opnieuw het geloof onder de afstammelingen van zijn oude Friezen wordt bedreigd, nu van binnen en van buiten de grenzen een nieuw heidendom wordt gepredikt, nu men zelfs de oude uitgeroeide Wodandienst weer in het leven wil roepen, omdat die meer in overeenstemming zou zijn met de volksaard dan hetgeen St. Willibrord heeft gebracht, zoals ook de oude, onverbeterlijke Radbod meende; is het nu niet de tijd om ons tot St. Willibrord te wenden en hem, die het geloof heeft gezaaid, ook om behoud van het gewas te smeken?

Laten wij tot St. Willibrord gaan met deze roerende bede om eenheid:

"O vader Willebrort, zie neder uit den hogen,
Hoe uw geplanten hof ontsiert wort en vertogen;
By 't geen gy hebt gezaaid is onkruid ingebragt:
De wachters sliepen, en de vyant kwam bij nacht.
De tijdt der duisternis zal, op zijn beurt, ook enden,
Als God, medogende naar ons 't gezicht zal wenden,
En wêer verzamen, die nu heftig zijn verdeelt,
En hovaardy, vol twist haar rol hebbe uitgespeelt.
Verzoek, door uwe beê, dat Godt zijn heldre stralen
Van licht en waarheit, laat op deze landen dalen,
Dat Christus schapen weer vergaderen in een' stal.
Dan wort Godts naem en leer verheerlijkt in dit dal,
Dan zullen wij uw koor, o Willebrort versieren,
Dan bloeit de Godtsvrucht weer der vrome Batavieren."

(Jan Baptist Wellekens, 17e eeuw)

Einde!

Gebed voor het Vaderland

H. Willibrord, u hebt in ons heidens Vaderland het Evangelie verkondigd en ons volk christelijk gemaakt! Door uw gebed en boete, uw leven en dood hebt u onze geboortegrond geheiligd! Wij plukken nu nog de vruchten van een christelijke beschaving, maar er dreigen nieuwe gevaren. Terwijl de christenheid als gevolg van de protestantse kerkscheuring nog niet eens herenigd is, hebben nu al heel veel mensen in Nederland zelfs vergeten, dat zij hier geen blijvende woonplaats hebben; zij gaan geheel op in de materie en denken niet meer aan het eeuwig leven. Velen zijn vervallen tot een nieuw heidendom! Wij smeken u, help ons! Zoals u eens het bekeringswerk hier bent begonnen, zo wil ook nu ons helpen in onze pogingen om het christendom in ons land te behouden. Verkrijg voor onze dwalende protestantse broeders en zusters het ware licht, laat hen terugkeren tot de ene, ware schaapstal, en verkrijg voor hen, die God helemaal hebben vergeten, de weg naar Hem weer terug te vinden. Wij houden uw voorbeeld voor ogen en willen u volgen in uw verkondi-ging van het woord Gods, u volgen in uw vast geloof. Wij nemen de plicht apostel te zijn serieus, beseffen onze verantwoordelijkheid, wetend, dat ons voorbeeld nog het sterkst werkt! Wij willen met u ons volk en Vaderland God wederom leren dienen!

H. Willibrord, spreek voor ons bij God ten beste! Amen.

Onze Vader ..., Wees gegroet ..., Eer aan de Vader ...

De Litanie van Onze-Lieve-Vrouw

Dignare me laudare te, Virgo Sacrata.

V. Geerebaert C.ss.R.
(Leuven, St.-Alfonsus-Drukkerij, 1930)

Allerreinste Moeder, bid voor ons.

"Indien wij zeggen, dat wij geen zonden hebben, dan bedriegen wij ons zelf, en de waarheid is niet in ons". (*1 Jh 1, 8*) Zo spreekt God, door de mond van Jezus' beminde leerling; en die goddelijke uitspraak zien we, als we ons de uitdrukking mogen veroorloven, bekrachtigd, door een plechtige verklaring van het Concilie van Trente.

Maar op het ogenblik van de verklaring verloren de vaders van het Concilie Maria niet uit het oog, en terwijl zij aan alle mensen besmeurdheid van het geweten verweten, roemden zij terzelfdertijd de smetteloze reinheid van de Moeder van Jezus, want zij verklaarden: "Mocht iemand beweren, dat de mens, na zijn rechtvaardiging, alle zonden, ook de dagelijkse, zonder een bijzondere genade van God vermijden kan, zoals de Kerk het aanneemt voor de allerzaligste Maagd, hij zij in de ban". (*s. VI can. 23*)

Zeker, er zijn heiligen in overvloed, die het blanke kleed van de onschuld nooit door zelfs één doodzonde hebben bezoedeld, maar toch ook zij moesten zichzelf lichte ongetrouwheden en kleine zwakheden verwijten;

alleen Maria heeft zelfs niet de minste onvolmaaktheid begaan, en met recht zegt dan ook de H. Augustinus: "Als er sprake is van zonde, dan zonder ik enkel Maria uit, uit eerbied voor haar Zoon".

Maria mocht ook, naar het voorbeeld van Christus, deze wereld de

uitdaging toewerpen: “Wie van u overtuigt mij van zonde?” (*Jh 8, 46*) Geen wonder dan, dat de H. Kerk in haar verrukking over Maria’s ongeëvenaarde zieleschoonheid, de woorden van de H. Schrift op haar toepast: Tota pulchra es! Gij zijt wonderschoon, o Maria! Alle mensen, zelfs de heiligsten niet uitgezonderd, moeten met de psalmist verzuchten: “In zonde werd ik ontvangen”, “in peccatis concepit me mater mea” (*Ps 50, 7*); en hoe het de heiligen ook lukte de berg van de heiligheid tot de top toe te beklimmen, toch moeten zij bekennen, dat meermalen op die steile helling, de vermoeienis hun lenden aangreep, dat soms ook hun voet uitgleed, en dat zij zich tenminste aan onvolmaaktheden schuldig maakten. Maria daarentegen, heeft met steeds vaste stap, zonder zelfs eenmaal uit te glijden, de berg van de heiligheid bestegen. Zo volmaakt was zij, dat de vorsende blik van de Allerhoogste, die nochtans harten en nieren doorgrondt, zelfs geen schaduw van zonde in haar vlekkeloze ziel heeft ontdekt.

Dat is de betekenis van de bede, die wij in de Litanie tot Maria richten, wanneer wij haar begroeten met deze woorden: “Allerreinste Moeder, bid voor ons”.

Maria heeft nooit gezondigd, en, wat meer zegt, Maria heeft zelfs niet kunnen zondigen.

Ligt ook dit niet voor de hand? Waarom toch bewaarde God Maria voor de erfzonde? Om een waardige Moeder te hebben, die Hem in alle opzichten beminnelijk was. Maar had Hij dan wel kunnen dulden dat zij, na die wonderbare bevrijding van de erfzonde, toch door persoonlijke zonden slavin van de duivel zou worden? Onmogelijk, want zelfs de geringste fout had haar even onwaardig gemaakt om Moeder Gods te worden als de erfzonde, want de zonde, hoe gering ook, is iets ontzettend hatelijks in de ogen van God. Neen, Maria’s zegepraal over duivel en hel, in het uur van haar ontvangenis behaald, was slechts de eerste overwinning, en heel haar leven zou de duivel ondervinden, dat hij tegen haar, als tegen een muur van graniet, zijn kop te pletter liep.

De eer van de ouders valt op de kinderen terug (*Spreuken 17, 6*), zo getuigt de H. Schrift. Staat tegenover de eer de schande, dan is het ook waar, dat de schande van de ouders als een vlek kleeft op de naam van de kinderen. Ligt dan ook de gevolgtrekking niet voor de hand, dat Maria van iedere smet van de zonde moet vrij gebleven zijn? Hoe

zou de dochter van de Vader, de Moeder van de Zoon, de Bruid van de H. Geest een slachtoffer van de duivel kunnen zijn? Dat kan niet en dat mag niet! Maria is de nieuwe Eva; stond Eva, de moeder van de mensen als een zondares naast de zondige Adam, dan moest de nieuwe Eva smetteloos rein staan naast Christus, de nieuwe Adam.

Maar wij beweerden meer. Maria is niet alleen nooit, zelfs niet in de kleinste dagelijkse zonde gevallen, doch, naar het getuigenis van de godgeleerden, kon zij zelfs niet zondigen.

Miste Maria dan de hoge gave van de vrijheid? Voorzeker neen; maar verliezen wij niet uit het oog, dat onzondigbaarheid heerlijk kan samengaan met vrijheid. Wie zijn vrijer dan de zaligen van de hemel, en toch kunnen zij niet zondigen.

En waaraan had Maria die onzondigbaarheid te danken? Misschien aan haar heiliging reeds in de schoot van haar moeder, of aan een buitengewoon verheven graad van heiligmakende genade, haar ingestort? Of dankte zij haar wellicht aan haar vrijheid van de erfzonde en haar droeve gevolgen, zodat zij nooit door driften werd lastig gevallen? Ons antwoord moet ontkennend luiden; de val immers van de engelen in de hemel bewijst, dat overvloedige genade, en afwezigheid van lage of zinnelijke driften, ons de volharding in de deugd niet verzekeren.

Maria's onzondigbaarheid is dus te danken aan een buitengewone verlichting van het verstand en tevens aan een buitengewone versterking van de wil. Zag zij met haar verstand overduidelijk in, dat slechts datgene wenselijk is, wat overeenkomt met het goddelijk welbehagen; door haar wil, die steeds ten goede geneigd, nog de nieuwe steun van de genade kreeg, streefde zij onfeilbaar zeker dat wenselijke na, zodat zij onmogelijk van de weg van de deugd kon afdwalen.

Al is in die geestelijke sfeer van de genade een vergelijking zo gemakkelijk gevaarlijk, toch wagen wij het de volgende te maken. Een mens in de wereld zou mogen kiezen tussen een hoop goud en een hoop waardeloze papieren; niemand zal het betwisten, dat het hem vrij staat zijn keuze op die waardeloze papieren te laten vallen, en niemand dwingt hem het goud te nemen. En toch is iedereen ook overtuigd, dat die man geen ogenblik zal aarzelen zich van het goud meester te maken.

Maria's ziel was als een brandend wierookvat, dat, gesloten aan de kant van de aarde, rusteloos geurende wolken omhoog laat kringelen. Nooit was haar hart van God of goddelijke dingen afgetrokken. Zij werkte, zeker, maar steeds onder Zijn oog, en door liefde tot Hem gedreven. Liet zij haar blikken vol bewondering over Gods schepping gaan, dan las zij daarin, als in een boek, de goddelijke volmaaktheden. Het uitspansel sprak haar van Gods heerlijkheid en almacht; de bloemen van Zijn onvergankelijke schoonheid en van Zijn voorkomende goedheid voor de mensen, wier hart Hij opvrolijken wil gedurende de pelgrimstocht langs deze aarde; de vruchten verkondigden haar Gods liefdevolle Voorzienigheid, die zelfs over de vogeltjes waakt; en de geweldige tonen van de opstekende

stormen, waren voor haar een machtig loflied, ter ere van de Allerhoogste aangeheven. Geen schepsel ontmoette haar oog, of zij zag er de volmaaktheden van de Godheid in weerspiegeld, en heel de aarde was voor haar vol voetsporen, door de Schepper er in achtergelaten. De gedachte aan de goddelijke eigenschappen, voerde haar op tot de duizelingwekkende hoogten van de liefde, die uit louter geestdrift en bewondering bestaan. In al de herinneringen, die haar geheugen bewaarde, vond zij bovendien stof tot dankbaarheid, want alle herinneringen sloegen uitsluitend op God als haar einddoel. Alle weldaden haar bewezen, noopten haar ook om God vuriger te beminnen; vandaar was het danklied, in Elisabeths woning aangeheven: "De Almachtige heeft grote dingen aan mij gedaan", slechts een weergalm van de gevoelens, die Maria's ziel heel haar leven vervulden.

Rein in haar hart, rein in haar geest, rein in haar geheugen, rein in al de vermogens van haar ziel, rein in haar zintuigen en geheel haar lichaam, mag Maria, in de volste zin van het woord, allerreinste Moeder genoemd worden.

Gebed: O allerreinste Moeder Maria, wij, beklagenswaardige zondaars, laten ons zo dikwijls door het klatergoud van deze wereld verblinden, zodat wij ook gemakkelijk God en de eeuwigheid uit het oog verliezen en aan het dwalen raken langs de kronkelpaden van de zonde. Ach, leert u ons toch het waarachtig goede kennen en de deugd naar waarde schatten. Mochten wij nog ooit gehoor willen geven aan de influisteringen van de duivel, en op het punt zijn te bezwijken, o laat dan terstond voor onze geest het licht van de waarheid in al zijn sterkte schitteren, zodat de kracht van onze wil wordt opgevoerd tot reuzenkracht, en er voor ons nooit meer sprake zal zijn van zonde. Amen.

Oefening: In de ogenblikken van bekoring, altijd de naam van Maria op de lippen hebben en haar bijstand afsmeken.

... wordt vervolgd ...

Eucharistische Kruistocht

De Kruisvaarder

Bid - Communiceer - Offer je op - Wees apostel!

Het verzameladres van de Schatkisten is:
St. Clemenspriorij, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen-Gerwen, Nederland

De Kruisvaarder bidt, communiceert en offert zich op voor de intentie, die Mgr. B. Fellay, algemeen overste van de Priesterbroederschap St. Pius X, iedere maand opgeeft.

December: voor de vrede in de zielen en de vrede van de wapens!

Januari: om het H. Hart te troosten!

Beste Kruisvaarders,

Wie door het westen en noorden van Nederland rijdt, denkt: "Water, water, water! Geen enkel land is zo vol water!"

Mmm … mis! Nederland is niet alleen! In het noordoosten van Europa is er nog een vrij plat land vol met water: Finland, "Het land van duizend meren." Eigenlijk: 168.000 meren! En groot is het land ook: van noord naar zuid 1160 kilometer. En toch wonen er niet zóveel mensen: 5,5 miljoen, een half miljoen minder dan in Vlaanderen. Dat komt, omdat het land zo'n lange, koude winters heeft: 100 tot 200 dagen temperaturen onder nul, soms -45 graden! In het noorden komt dan gedurende 51 opeenvolgende dagen de zon nooit op: nacht, nacht, nacht! Omgekeerd in de zomer: 73 dagen licht, licht, licht! In de

maand juli krijgen ze in het noorden wel soms 25 graden warmte en in het zuiden zelfs 35, zoals hier. In het zuiden, aan het deel van de Oostzee dat tussen Finland, Estland en Rusland ligt, namelijk bij de Finse Golf, en het zuidwesten groeien loofbomen en planten zoals hier, maar gemengd met naaldbomen, zoals bijvoorbeeld in de Kempen, de Peel en delen van de Veluwe. In de rest van het land: enorme naaldwouden tussen de mooie meren. Geen wonder dat daar nog veel en mooi wild zit: rendieren (soms getemd en gekweekt voor melk en huid, maar ook als trekdier voor de sleden), elanden (ook een soort hert, en wel het grootste, met een dikke neus), wolven, marters en beren, watervogels en grote uilen (met dit laatste bedoel ik geen mensen!). De Finnen zien er meestal als echte Noord-Europeanen uit, maar sommigen hebben iets van spleetoogjes. Dat komt,

omdat een deel van hun voorouders uit Noordwest-Siberië komt. Daarvandaan komt ook de Finse taal, die voor ons niet te verstaan is: meest lange woorden, die wel 64 keer kunnen veranderen! Zes op de honderd inwoners van Finland spreekt een ietwat op de onze lijkende taal: Zweeds. De Zweden zijn in Finland al van in de Vikingtijd (800-1000), maar vooral tussen 1249 tot 1809, toen Finland een deel werd van Zweden. In het begin was dat goed: de Finnen werden door Noord-Europese missionarissen tot het ware, katholieke, christelijke geloof bekeerd. Maar in 1527 verandert Koning Gustav I Vasa van geloof: hij volgt Luther, wordt protestants en dwingt zijn onderdanen het ook te worden. De meeste mensen merken het niet eens: doopsel, huwelijk en H. Schrift (Bijbel) blijven, maar deze laatste wordt soms verkeerd uitgelegd, de H. Mis

verdwijnt en vijf van de zeven sacramenten worden hun afgepakt. Geen priesters meer, maar dominees. Wel gaat één van hen, Mikael Agricola, in 1543 de Bijbel vertalen: het eerste geschreven Fins! Maar de 17e en 18e eeuw worden hard: oorlogen in Duitsland en vooral met Rusland. Dan honger en pest. In 1809 wordt Finland een zelfstandig deel van het machtige Russische Rijk, waarvan de nieuwe hoofdstad aan het Russische deel van de Finse Golf wordt gebouwd: Sint-Petersburg. Dat gaat goed, tot begin van de 20e eeuw: Finse taal bijna verboden, Eerste Wereldoorlog (1914-1918) en dan burgeroorlog binnen Rusland. Eind 1917 weten de communisten (alle eigendom afpakken, de godsdienst vervolgen) onder Lenin de macht te veroveren in de twee hoofdsteden. De nieuwe hoofdstad wordt Moskou, de vroegere (Sint-Petersburg) wordt "Leningrad" genoemd en ook het land geven ze een nieuwe naam: "Sovjetunie". Nog jaren zal de strijd woeden, waarbij de communisten er niet voor terugschrikken hele streken uit te hongeren, of al wie in de weg loopt naar het koude Siberië te sturen om daar kapot te gaan. Mensenlevens tellen niet. Er gebeurt, waarvoor Onze-Lieve-Vrouw even voordien in Fátima heeft gewaarschuwd: "Als Rusland niet aan mijn Onbevlekt Hart wordt toegewijd, zal het verschrikkelijke dwalingen over de wereld verspreiden en daardoor oorlog, vervolgingen van de goeden en vernietiging van hele volkeren". En de Finnen? Die houden het wijselijk voor bekeken! Terwijl de Russen tegen de Duitsers en elkaar vechten, maken ze zich onder leiding van hun hele goede generaal Carl Gustaf Mannerheim tegen Kerstmis 1917 vrij. Finland is nu een eigen onafhankelijk land! Maar na Lenin komt in Rusland een nog ergere baas: Stalin! Hij laat zelfs andere communisten massaal doden, daaronder de meeste hogere officieren van zijn "Rode Leger"! En dan sluit hij in 1939 een verdrag met een andere leider in Europa, die ook met mensenlevens speelt: Hitler, in Duitsland. Samen vallen ze in september 1939 Polen aan. De Tweede Wereldoorlog, waarvoor Onze-Lieve-Vrouw ook al waarschuwde in Fátima, is begonnen! De Finnen krijgen schrik en sluiten een niet-aanvalsverdrag met Sovjet-Rusland, maar voor de zekerheid beginnen ze toch grensverdedigingen te bouwen op het gevaarlijkste punt: het Karelisch Schiereiland, tussen de Finse Golf en het grote Ladogameer. Ze laten er ook een hoge Engelse en een hoge Duitse officier naar kijken. Maar de Sovjet-Russen hebben overal spionnen (verklikkers). Nu denken ze, dat de Duitsers van plan zijn, hun via Finland aan te vallen. De tweede stad van de Sovjetunie (Leningrad / Sint-Petersburg) ligt maar op 36 kilometer van de Finse grens! Dus komen de Sovjets met een voorstel aan de Finse regering: "Geef ons meer van het Karelisch Schiereiland! Daarvoor krijgen jullie twee keer zoveel land in Noord-Karelië!" De Finse president Kallio: "Daar hebben we geen zin in! Dan staan de Russen op maar 30 kilometer van ónze tweede stad Viipuri / Viborg! Het gebied, wat we daarvoor zouden in de plaats krijgen is vrijwel leeg! En vooral: dan zitten we de eerste tijd zonder onze grensverdediging, en kunnen de Russen ons makkelijk aanvallen!" Leger-generaal Mannerheim: "Geef dat die Russen

toch! Laat het toch niet tot een oorlog komen! Dat reusachtige land kan wel twee miljoen soldaten opstellen en ze hebben betere wapens dan wij!” Maar het parlement oordeelt: “We geven die Russen niets! Zweden, Frankrijk en Engeland zullen ons wel helpen!” Op 30 november 1939 wordt de Finse hoofd-

stad opgeschrikt door een bombardement van Russische vliegtuigen: bijna duizend dode burgers! De Sovjetminister Molotov liegt: “Nee, dat waren geen bommen, maar korven brood voor de hongerende Finnen!”

De Finnen antwoorden: “Wacht maar! We hebben bijna geen tanks, maar als jullie komen, vullen we flessen met benzine en een doordrenkte lap erin, en gooien die op jullie benzinetanks! Dat noemen we dan een ‘molotovcocktail!’” Nu: de Russen kómen: over de hele 1000-kilometerlange grens vallen ze aan met 450.000 man (Finnen: 250.000), 2515 tanks (tegen 32) en meer dan 3000 vliegtuigen (tegen 114)! Dat had ook Mannerheim niet verwacht: ten noorden van het Ladogameer staan maar weinig soldaten. Dus worden grenswachters, boswachters en politiemensen snel tot een legertje gemaakt.

De hoofdaanval van de Russen is op het Karelisch Schiereiland. De Fin-

nen hebben daar veel hindernissen gebouwd, maar op twee plaatsen hebben ze een stukje vergeten: bij de oever van het Ladogameer en bij een moeras in het midden. Dus daar stormen de Russen op los! Aan de oever van het meer zijn echter maar een paar openingen tussen de rotsblokken, waar men met soldaten en tanks door kan. Daarachter ligt een groot veld, dat snel overspoeld wordt met Russen. Nu: daarop hadden de Finnen gewacht: met een paar gerichte kanonschoten zijn de tanks uitgeschakeld en vanaf de bosrand schieten ze met machinegeweren op de soldaten van het "Rode Leger". Hoewel er duizenden soldaten in deze valstrik neergemaaid worden, blijven de Russen maar nieuwe aanvalsgolven sturen, denkend, dat de munitie van de Finnen wel zal opgeraken! Dus gooit ze hun eigen mannen maar als kanonnenvoer! En de rekening gaat niet op: de Finnen houden stand! Op het moeras in het midden van het schiereiland breken de Sovjettanks wél door, maar: de troepen te voet kunnen niet bijbenen om hun te beschermen! Even verderop hebben de Finnen een lijn van piramidevormige betonblokken gebouwd, waartegen de Sovjettanks aan rijden tot ze steil op hun achterkant staand geen kant meer uit kunnen! En dan komen de Finse soldaten en kleven bommen tegen de dunne onderkant van de tanks: "Boem!" De te laat komende troepen te voet krijgen in het open veld achter hun tanks van de zijkant van de Finnen hetzelfde als even naar het oosten bij het meer!

vangen naar de drie grote Russische tentenkampen tussen de meertjes van Tolvajärvi en Ilomantsi. Vanop een lage heuvelrug kunnen de Finse skitroepen het kamp zeer goed overzien: alle Russen warmen zich bij kampvuurtjes! Een prachtig doelwit in het donker! Vóór de Russen het merken, ratelen de Finnen ze allemaal neer!

De andere Russische troepen, links en rechts, beginnen nu te schieten in de richting van het midden, maar de Finnen sluipen ervantussen, zodat de Sovjets de hele nacht … elkaar neerschieten! Op de overgeblevenen stuurt Talvela nu de rest van zijn snelle skiërs. De tanks brengen ze tot staan door van dichtbij stukken boomstam tussen de rupsen te gooien en dan werpen ze een molotovcocktail in de benzinetanks! Zo verslaan gewone soldaten tanks!

Op de noordelijkere delen van de grens gaat het de Finnen minder goed, vooral even ten noorden van het Ladogameer. De weinige Finnen daar, zien ineens een massa tanks en vliegtuigen opdoemen en vluchten verschrikt de bossen in! Hun kolonel, Talvela, grijpt in: hij gaat doen zoals de Goede God het deed doen door de richter Gideon in het Oude Testament (Richters 7): hij neemt alleen de dappersten om met weinigen groots te doen. Het zijn mannen van de streek, die elk bos, elke weg, elk pad, elk meer … als hun broekzak kennen. Ze zijn fantastische skiers en helemaal in het wit gekleed, in tegenstelling tot de Sovjetsoldaten en tanks, die in hun groen en bruin goed opvallen in het sneeuwlandschap. Talvela's mannen skiën in de nacht op de vooravond van het feest Maria-Onbevlekt-Ont-

Dan gaan de Finnen de rest van de vijandelijke troepen aanpakken. Van een sliert voertuigen van het Rode Leger gaan ze eerst de voorste en de laatste vernietigen, zodat de Russen op de smalle boswegen in de sneeuw niet meer voor- of achteruit kunnen. Dan gaan ze het "motti"-spel spelen: de sliert "in mootjes hakken" door weer tussenliggende voertuigen kapot te schieten. Die mootjes houden ze onder schot, zodat niemand kan ontsnappen. Intussen vallen ze met het hoofddeel van hun troepen mootje per mootje aan, door er van de ene kant van de weg schietend over te rennen, en dan aan de overkant in het dichte bos te verdwijnen, onbereikbaar voor de overlevende Russische schutters … om later in de omgekeerde richting terug te keren. De Russen in de "motti's" krijgen kou (-40!), honger en gebrek aan munitie (kogels). Dus seinen ze naar hun vliegtuigen, om dit alles in de nacht met parachutes boven hun te droppen. Opdat de piloten hun zouden vinden, seinen de Russische grondsoldaten met hun zaklampen lichtsignalen naar omhoog. Maar de Finnen houden hun met verrekijkers in het oog, en doen met hún zaklampen hetzelfde, zodat de voedsel- en munitieparachutes voor de

Russen … bij de Finnen landen! Wanneer de Finse skitroepen de laatste motti's aanvallen, zien ze iets heel eigenaardigs: de Russische paarden zijn tot de hoeven toe opgegeten, en een aantal Russische soldaten staat stokstijf met geweren, maar lost geen schot! Doodgevroren!

In het midden van de Finse grens vallen de Sovjetrussen aan met 14.000 man en vele tanks. Bedoeling: Finland in twee snijden. De generaal van het Rode Leger waarschuwt: niet te vér oprukken, zorg dat jullie niet de grens van het neutrale (= wat niet in oorlog is) Zweden oversteken!" Nu: zover komt het niet: de Russen worden hier bij Suomussalmi "ge-motti-ed" (of: "ge-salami-ed")! Het meeste Russisch materiaal (tanks, vrachtwagens, munitie en vooral geneesmiddelen) vallen in Finse hand!

De Russen bombarderen nog wel overal met hun vliegtuigen, maar … ernaast! Met hun witte kleding zijn de Finnen onzichtbaar in de sneeuw! Tegen Kerstmis en Nieuwjaar van 1939-1940 is het ondenkbare gebeurd: het kleine Finland

heeft bijna overal de enorme Sovjetunie gestopt! Met hun snelle skitroepen gaan ze overal aan het front “speldenprikken” uitdelen en met hun grensschutters zorgen ze ervoor, dat er geen Russen meer doorkomen!

Terwijl de hele wereld verbaasd naar de dappere Finnen gaapt, is Stalin woedend over zijn troepen! “Jullie maken ons belachelijk!” Hij benoemt een nieuwe bevelhebber. Die laat verse troepen oproepen en nieuwe wapens komen. De soldaten laat hij in het wit kleden en trainen voor het vechten op ski’s. Eind januari heeft hij 600.000 soldaten en piloten klaar! De Finnen smeken Frankrijk en Groot-Brittannië om hulp. Die landen willen wel veel soldaten sturen, maar daarvoor moeten die door Noorwegen en Zweden trekken, die echter weigeren: “Wij willen niet in deze oorlog getrokken worden, want anders staan straks de Duitsers of de Russen ook nog bij ons!” De Finnen staan dus verder alleen, terwijl hun munitie opraakt! Op 1 februari 1940 komt over het Karelisch Schiereiland een bommenregen, zoals de wereld er nog nooit één heeft gezien! De Russen vallen daarop aan met hun witgeverfde tanks en breken door de Finse linie.

Weer zijn de Finnen slim: daarachter hebben ze nog eens twee verdedigingslijnen. In plaats van zich op de eerst volgende terug te trekken, verschansen ze zich in de achterste, zodat het nieuwe Russische bombardement op lege loopgraven valt! Maar ook de Russen zijn nu niet meer dom: ze sturen tanks over de dichtgevroren Finse Golf rond om de Finse verdediging heen! Wat

komen moest, komt: de Finnen moeten zich overgeven. Bij de wapenstilstand van 13 maart 1940 moeten de Finnen 12 percent van hun grondgebied (inclusief hun tweede stad Viipuri) afgeven. De 422.000 Finse inwoners uit het gebied vluchten allemaal naar de rest van Finland: niemand wil onder de duivelse communistische bazen leven!

En die bazen hebben zelfs geen eerbied voor hun eigen gesneuvelde soldaten:

ze liegen, dat het er maar 300 zijn en laten hun 167.000 lijken gewoon in de sneeuw liggen, zonder begrafenis! En dan zijn er nog rond de 350.000 zwaargewonden. Maar ook de Finnen hebben een zware tol moeten betalen: meer dan 25.000 doden en 43.000 gewonden. De Finnen zijn trots, dat ze nog een vrij land kunnen zijn, en dat ze de wereld hebben verbaasd met hun dapperheid. Mooi! Wij christenen zijn, wat men noemt "gematigde pacifisten". Dus liefhebbers van de vrede, maar tegelijk ook voor de verdediging van land, volk en ware godsdienst. Als deze dingen in groot gevaar worden gebracht door een onrechtvaardige aanvaller, dan hebben christenen de plicht daarvoor te vechten zoals de moedige Finnen! Tenminste: als er een goede kans is de toestand daardoor beter te maken. Want was het voor de Finnen niet beter geweest onmiddellijk het voorstel van de Sovjetrussen te aanvaarden? Ja! Zelfs al stond dat land onder een duivelse regering. Eén keer de Russen aanvielen, hebben de Finnen gedaan, wat ze moesten doen. Maar let op: wat de slimme Finnen bij Ilomantsi deden (de Russen op elkaar doen schieten), doet de duivel ook bij ons! Hij tracht iedereen tegen iedereen te doen ruzie en oorlog maken: tegen onbekenden, broers en vrienden tegen elkaar, man tegen vrouw, jong tegen oud, arm tegen rijk, voetbalfans van het ene tegen die van het andere elftal, volk tegen volk, land tegen land … En dat door hun over de ander véél bozer te doen denken dan waar is, en door te verhinderen, dat de mensen eerst verstandig met elkaar gaan praten, om te zien of ze het niet béter kunnen oplossen. Pas als dat niet lukt, kan oorlog het kleinste kwaad zijn, maar ook dan: niet gewelddadiger dan nodig! De burgerbevolking zoveel mogelijk sparen, ophouden als de vijand niet meer kan, hem niet vernederen … Op dit ogenblik woeden er oorlogen in vele landen van Zwart-Afrika, het Midden-Oosten en Birma / Myanmar in Azië, maar ook dichter bij ons in Oekraïne (vroeger een deel van Rusland). Zoals altijd, lijden de gewone mensen vaak het hardst, daaronder ook vervolgde christenen. Dat er spoedig een rechtvaardige vrede kome en de mensen terug naar huis kunnen, daarvoor bidden we in december! Maar niet alleen dáárvoor. Dat mensen, die met elkaar een serieus probleem denken te hebben, de moed krijgen op elkaar toe te gaan, zoals Jozef van Arimathea naar Pilatus (*Mc. 15, 43*) en Abraham naar Lot (*Gen. 13, 8-12*) ging! Misschien eens even een korte ruzie als het moet, maar toch een verstandige oplossing voorstellen en bereiken! Maar niet alleen rondom ons is er "oorlog". De ergste is die binnen ín ons: haat, jaloersheid of andere slopende onrust! De duivel slaagt erin mensen altijd maar droef te maken, voort te jagen … tot ze niet meer kunnen nadenken en domme dingen doen en de goede God totaal vergeten! Laten we ons nooit gek maken! "Na regen komt zonneschijn!" Ook al krijgen we soms klappen, voor wie Jezus' wil blijft zoeken, zal alles goed eindigen (*Rom. 8, 28*)! Bidden en offeren we in december en januari om de Kerstvrede in en rondom ons!

Pater K. Huysegems

Een ongeluk komt nooit alleen.

De Salzach, het riviertje dat door het alpendorpje Oberndorf in Oostenrijk stroomt, was met zijn wilde wateren buiten zijn oevers getreden. De arme huisjes leden er schade door. Het water drong ook het kerkje binnen en, wat erger was, het eenvoudige orgel had er zo door te lijden, dat het onbruikbaar was geworden.

De kapelaan stelde de gelovigen gerust. “Ik heb aan Mauracher geschreven en hij zal komen, zo gauw hij kan!”

Mauracher was de orgelbouwer van het Zillerdal, die rondreisde van dorp tot dorp om verstopte pijpen, slecht werkende blaasbalgen en weerspannige toetsen van de kerkorgels te herstellen.

“Maar goed ook,” had iemand geroepen, “wat zouden we anders met Kerstmis beginnen? ... Een kerstfeest zonder orgelmuziek, dat gaat toch niet!”

Nu zal je wel weten, dat als een timmerman of een kleermaker je beloven iets te doen “zo gauw als ze kunnen”, dat dit een goedkope belofte is, waarvoor ze later gemakkelijk een uitvlucht vinden. En dat was ook met de orgelbouwer het geval. Enkele dagen vóór Kerstmis zond de kapelaan hem een laatste noodkreet. Tevergeefs, er kwam geen antwoord. De kapelaan had nog een laatste hoop. Misschien zou meneer Mauracher nog daags vóór Kerstmis aankomen.

Die avond – het was de 23e december 1818 – kon hij het van zenuwachtigheid in huis niet meer uithouden. De dorpelingen hadden gelijk: een Kerstmis zonder sneeuw en zonder orgelmuziek was geen echte Kerstmis. De sneeuw lag er al. Maar van mooie muziek zou er niets terechtkomen. En de kapelaan fronste het voorhoofd, boos en tegelijk bezorgd. Hij wandelde over de smalle paden, klom naar de hoogte en ontwaarde beneden zich de lichtende rechthoekige ogen van de huizen en hoeven, die links en rechts verspreid waren. Daar werden nu koeken gebakken. Daar tooiden de moeders in het geheim, terwijl hun kinderen sliepen, de mooie kerstboom om de kinderen op de Heilige Avond er mee te kunnen verrassen. En de arme kapelaan piekerde over het Kerstfeest dat hij hun in de kerk wilde voorbereiden. Er zou haast een wonder moeten gebeuren, als zijn verrassing nog iets wilde worden ... Opeens viel het hem op hoe stil het rondom hem was. Het leek hem toe dat de Heilige Nacht reeds begonnen was. Hij keek naar de sterren. Hoe ze flikkerden en flonkerden! De stilte was vol geheimzinnigheid, vol wijding. Nog lange tijd stond hij daar, tot hij wist dat in het dal schier alle lichten gedoofd waren. Zo moet ook de eerste kerstnacht geweest zijn, dacht hij, alleen in zulke stilte kunnen de engelen zingen en te midden van zulke rust zullen Jozef en Maria hebben gewaakt bij hun pasgeboren Kindje.

Heel het dorp lag in het duister. Nergens was nog het pinkend oogje van een verlicht venster te ontwaren. O neen, hij vergiste zich. Ginder, in de kom, dicht bij de kerk, was er nog een enkel lichtje. Dat kon slechts in het huis van de schoolmeester zijn. En de kapelaan kon zich heel goed voorstellen wat er zich daar afspeelde ...

Voor meester Gruber zou het een droevig Kerstfeest worden, zo heel anders dan de vorige jaren, toen hij en zijn vrouw nog hun kindje hadden. Toen hadden zij zich telkens zo gelukkig gevoeld bij het versieren van de kerstboom, de grote verrassing voor hun zoontje. Maar nu was dat niet meer mogelijk. Hun kleine lieveling was gestorven. Zijn stoeltje aan tafel zou leeg blijven en op het hoekje van de bidbank in het kerkje zou hij nooit meer neerknielen, want nu rustte hij voor altijd in het kleine graf, dicht bij de haag van het oude kerkhof.

En toch was de dorpsonderwijzer niet somber gestemd. Hij wist dat zijn jongetje veilig en gelukkig in de hemel was, een rein blank zieltje te midden van de ontelbare engelen.

Wie zou er op dat ogenblik beter hebben beseft hoe de komst van een kindje de wereld kan veranderen? ... Al was het zijne dood, het Jezuskindje daalde in elke kerstnacht weer naar de

aarde om er miljoenen mensen gelukkig te maken – in een nacht vol vrede, wanneer zelfs de dieren rustig en ingetogen leken.

Zo waren twee mannen in gedachten met elkaar verenigd. De schoolmeester dacht aan de zorgen van zijn vriend de kapelaan. Want meneer Gruber was, zoals dat in die tijd nog de gewoonte was, tegelijk koster en organist in het kleine alpendorp. En hij vreesde er ook voor, dat het aanstaande Kerstfeest niet zo feestelijk zou zijn als andere jaren. De kapelaan, van zijn kant, stelde zich voor, dat zijn anders zo vriendelijke en opgewekte helper op een stoel bij de haard zou zitten, met het hoofd tussen de handen, in gedachten en herinneringen verzonken – en verlangend naar een kindje dat niet naar de aarde kon terugkeren.

Maar hoe wondermooi is deze nacht, dacht de late wandelaar, terwijl hij zijn stappen naar het dal richtte, hoe mooi als men gelooft in het Jezuskindje!

Het was laat eer de sleutel in het slot van de pastoriedeur knarste en lichte voetstappen de vermolmde treden van de trap deden kraken. Nog in gedachten verzonken, ontstak de kapelaan een kaars. Hij voelde zich heel moe na deze late wandeling. Al was hij van natuur geen dichter, hij moest zich weerhouden, anders had hij naar de pen gegrepen om onder woorden te brengen wat hij in de stille wijdingvolle nacht was gewaar geworden.

De morgen en de middag van de dag vóór Kerstmis waren gekomen, maar de orgelbouwer was nog niet komen opdagen.

"Betrouw niet te zeer op de mensen," sprak de kapelaan tot zichzelf, "verlaat u alleen op God!" Zijn kamer leek hem nu een kooi, waarin hij ongeduldig op en neer ijsbeerde. Wat moest hij beginnen? Hij mocht de gelovigen niet teleurstellen die rond middernacht naar de kerk zouden komen. Hij vouwde de handen en bad. Het werd rustig in zijn hart, zo rustig als de vorige nacht onder de hoge sterrenhemel. En zie – als een lichtstraal die uit de hemel valt – terwijl hij denkt aan de Heilige Nacht, komt ook een flits door zijn gedachten. "Als ik nu eens neerschreef, wat ik gisteravond op de berg heb gevoeld en gedacht. Ja, ik zal een kerstgedicht maken. Daarbij helpe mij God!"

Hij greep naar de ganzenveer en schreef. Het waren heel eenvoudige verzen. Maar zij welden hem uit het hart. Dan schudde hij een deel van de zandloper over het nog vochtige schrift, om het sneller te doen drogen. Meteen stapte hij de deur uit. Want zijn plan zag hij zo voor zich getekend, alsof God zelf het hem had ingegeven.

Waar naar toe? Wees gerust, de kapelaan weet bij wie hij moet aankloppen. Meneer Gruber is geen gewone schoolmeester, maar een knap

muzikant. Begrijp je nu wat de dichter van het nederige kerstgedicht van plan was?

"Ja, zo is het, Frans, wij zullen aan de mensen van het dorp een nieuw kerstlied aanbieden. Ik weet het, uw muziek zal zo mooi zijn dat zij het orgel er bij zullen vergeten. Want zij zullen mee neuriën, met lichte en zware stemmen, alsof de gezwollen orgelpijpen levend waren geworden en weer muziek maakten."

Meester Gruber zat voor de kribbe, zoals er in de alpenstreken in alle huizen een prijkt. Een kerstboom had hij niet in huis gehaald. Dat zou het hart van zijn vrouw hebben doen breken. Zelfs het kribje was niet als anders. Het was leeg. Er lag geen kindje in, zoals er ook geen kindje meer was in het huis van de Grubers. Naar die lege plaats staart de onderwijzer. En het verlangen naar het Kindje wordt in hem zo groot, dat hij er zou willen voor zingen, een liedje van verlangen naar het goddelijk Kindje, dat weldra op aarde zal neerdalen, en een wiegeliedje voor zijn eigen kindje, opdat het zou rusten in vrede.

"Daarvoor zou u de muziek moeten schrijven," zei de kapelaan, en reikte hem het blad met de verzen, waar nog zandkorreltjes in het natte schrift kleefden. "Als het kan, een mooie melodie, ging de geestelijke aangemoedigd voort, voor twee solostemmen met koor en ... gitaarbegeleiding, want u weet het, sprak hij met een krop in de keel, ons arm orgel ... ."

"Ja, ik weet ...," mompelde de onderwijzer, en drukte met zijn hand op zijn hart, alsof hij wilde zeggen, dat ook daar iets stuk gegaan was. Hij las langzaam het gedicht, dat wij nu allen kennen. "Stille nacht, heilige nacht ...". De wijding daalde over hem neer. Het leek hem of hij weer, zoals de vorige avond, in de donkerte zat en dacht aan de grote vreugde die de komst van elk kindje aan de wereld kan brengen, een vreugde die stille, heilige vrede wordt, wanneer het God zelf is, Die als een mensenkind op de aarde verschijnt.

Eerbiedig luisterde de kapelaan, met gesloten ogen. Een glimlach van vervoering rimpelde zijn gelaat. “Is het mogelijk,” dacht hij, “dat mijn eenvoudige verzen zulke vloeiende, verheven muziek kunnen opwekken? ... Ik ben er zeker van, als we dit lied zingen, zullen alle orgelpijpen van heel de wereld vergeten zijn”.

... En zo was het ook. Het lied bracht de dorpelingen van Oberndorf in verrukking. Het werd een prachtige Kerstmis, zó mooi, dat kapelaan Mohr zich afvroeg of het dan geen gewoon toeval was dat de orgelbouwer niet was gekomen.

Een wonderschone melodie zong in de ontroerde toondichter. Traag stond hij op. Eerst poetste hij de ovale glazen van zijn ouderwetse bril schoon. “Ik zal doen, wat ik kan,” zei hij nauwelijks hoorbaar en zette zich voor het spinet (kleine piano uit de 19e eeuw) neer. Zijn handen schenen de toetsen aan te slaan, maar hij raakte ze nog niet aan, alsof hij bevreesd was dat de muziek, die in de kamer zou klinken, niet zou overeenstemmen met de wondermooie melodie die in zijn hart was. En dat blinde aanslaan, duurde tot hij zich van ongeduld niet meer kon bedwingen. Toen klonken voor het eerst de tonen van een kerstlied dat sinds die eerste keer geheel de wereld heeft veroverd.

De bewoners van het alpendorp hadden de eer het wereldbekende kerstlied “Stille nacht, heilige nacht” voor het eerst te horen. De dichter zelf, kapelaan Mohr, zong het als tenor, en de toondichter, Franz Gruber, de dorpsonderwijzer, hield de tweede stem en begeleidde op de gitaar.

De orgelbouwer Mauracher kwam wel, maar veel te laat. Doch we nemen het hem nog een keer niet kwalijk. Want hij schreef de tekst en de muziek over en leerde het lied aan de kinderen Strasser, die het zowel op markten als in de grote feestpaleizen zongen, zodat het ver over de Alpen bekend raakte.

In 1840 werd het onder de titel “Tirools lied” voor het eerst gedrukt. Dat was het vertrekpunt voor zijn zegetocht. Tien jaren later werd het wondermooie kerstlied reeds gezongen in Nederland, Engeland, Scandinavië en Amerika, ja zelfs in het verre Indonesië.

Juffrouw Elly

Puntje

Luister eens, de Puntjes zijn:

December:
Het weekplannetje van de Advent volgen!

Januari:
Direct gehoorzamen aan mijn ouders!

Beste Kruisvaarders,

Het weekplannetje van de Advent stond al begin van de maand met de Schatkist van december ter beschikking. Gelukkig maar, zo konden jullie er meteen mee aan de slag gaan en hiermee voor Jezus een mooi kerstpakket maken. Bestaat er voor Hem een mooier cadeau dan jullie gebeden en goede werken!

Weekplannetje van de Advent

Zondag	Het Magnificat bidden.
Maandag	Tevreden zijn met alles; niet klagen: n.k.!
Dinsdag	Niet snoepen. (Na Kerstmis wordt dit: op deze dag minstens eenmaal met iemand iets delen.)
Woensdag	Op het eerste teken opstaan.
Donderdag	Vrijwillig bij de afwas meehelpen of de tafel dekken en afruimen.
Vrijdag	Niet snoepen. (Na Kerstmis wordt dit: op deze dag minstens eenmaal met iemand iets delen.)
Zaterdag	Alles direct op zijn plaats leggen; mijn kamer opruimen.

Direct gehoorzamen is het Puntje voor **januari**. Een goed begin is het halve werk! Maak voor het nieuwe jaar het voornemen om direct te zullen gehoorzamen aan je ouders!

Geeft Jezus zelf niet het voorbeeld! Moeder Maria vraagt Hem water te helpen halen. Zou Hij haar vijf keer hebben laten vragen? Natuurlijk niet, Hij doet het meteen, en blij!

Hoe belangrijk de gehoorzaamheid is, toont volgende gebeurtenis uit het leven van de H. Gertrudis van Helfta, die op zekere dag godvruchtig in haar kamer bad.

"Als Onze Lieve Heer toch maar eens naar mij wilde komen," dacht ze, "ik zou Hem zo graag zien".

Opeens was het heel licht in haar kamer. Het Kindje Jezus stond voor haar. Gertrudis voelde zich zó gelukkig. Ze aanschouwde het Kindje en bad heel innig.

Toen kwam er een andere zuster, die aan Gertrudis zei, dat ze moest meegaan om een werk te verrichten. "O, hoe jammer," dacht Gertrudis. Maar ze moest gehoorzaam zijn.

Toen ze het werk had verricht, ging ze terug naar haar kamer. Het was nog even licht in haar kamer en nu stond Jezus levensgroot en schitterend voor haar. "Hoe mooi!" juichte ze, "maar nu bent U veel groter, Lieve Heer! Verklaar me dat, alstublieft". Jezus zei: "Ik ben zozeer gegroeid in uw hart, omdat u gehoorzaam uw werk hebt verricht".

De H. Gertrudis liet haar medezuster dus niet twee-, niet drie-, vier-, vijfmaal vragen om mee te gaan. Zij overwon zich direct en dit getuigt van sterkte!

Om je eigen willetje te overwinnen moet je wel sterk zijn! Niet zij, die hun naasten overwinnen, maar zij, die zichzelf kunnen overwinnen, zijn eigenlijk de dappersten!

Het is te moeilijk om dapper te zijn?! En Jezus' voorbeeld dan en Zijn genade! Houdt veel van Jezus, en je zult zien wat je kunt! Jezus maakt sterk!

Let er in januari eens op, of je direct aan je pappa en mamma kunt gehoorzamen? Op school lukt dat misschien beter. Maar thuis?

Voor het Puntje van de Schatkist van januari mag je iedere keer dat je thuis direct aan je ouders hebt gehoor-

zaamd, meetellen en invullen! Dus alleen gehoorzamen op het eerste woord telt, anders niet.

Als je flink gehoorzaam bent, dan groeit Jezus, zoals bij de H. Gertrudis, ook in jou hart. Doe je best!

Pater C. de Beer

Schatkisten

Hoe vol waren de Schatkisten van	september	oktober	augustus
Aantal Schatkisten:	11	9	9
Dagelijkse Toewijding	427	414	394
H. Mis	96	90	99
H. Communie	89	84	86
Geestelijke Communie	277	342	339
Offers	357	304	316
Tientjes	1.281	1.163	1.153
Bezoek aan het Allerheiligste	53	64	64
Meditatie	99	80	67
Goed Voorbeeld	213	180	167
Puntje	197	166	195

Bijbelse Geschiedenis

R. Businger

87. Jezus wordt van het kruis afgenomen en in het graf gelegd.

Zijn graf zal heerlijk zijn.
Isaïas 11, 30

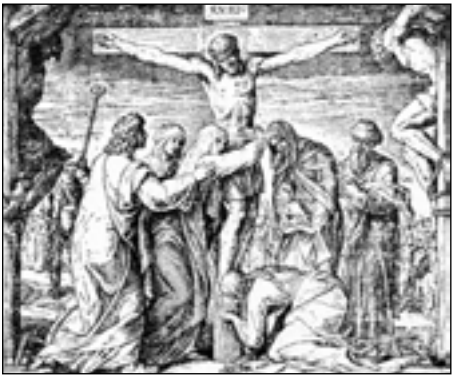

De kruisiging geschiedde daags voor de Sabbat. Opdat de gekruisigden niet gedurende het hoge Paasfeest aan het kruis zouden blijven hangen, verzochten de Joden aan Pilatus, dat men de lichamen zou afnemen. Daarop kwamen zijn soldaten en braken de benen van de twee misdadigers, om hen daardoor te doden. Maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen, dat Hij al dood was, braken zij Hem de benen niet. Om zich toch te overtuigen, *dat Hij werkelijk gestorven was*, stootte een soldaat Hem een lans in de zijde, en dadelijk vloeide er bloed en water uit.

Hierdoor werd het Schriftwoord vervuld: *"Geen been zal Hem verbrijzeld worden"*. (*Ex. 12, 46*), en dat andere: *"Zij zullen opzien naar Hem, die ze doorstaken!"* (*Zach. 12, 10*)

En zie, er was daar een braaf, rechtschapen man, Jozef genaamd, een rijk en aanzienlijk lid van de Hoge Raad van de Joden; hij was afkomstig van Arimathea, en verwachtte zelf het koninkrijk van God. Aan hun goddeloos misdrijf had hij geen deel genomen; want hij was een leerling van Jezus, maar in het geheim, uit vrees voor de Joden.

Toen het nu avond geworden was, ging Jozef van Arimathea moedig naar Pilatus en verzocht hem, het lichaam van Jezus te mogen afnemen. Het verwonderde Pila-

tus, dat Jezus al dood zou zijn. Maar toen de hoofdman hem dat bevestigde, stond hij het verzoek toe. Jozef ging toen Jezus' lichaam afnemen. Ook Nicodemus, die Hem vroeger in de nacht had ontmoet, kwam en bracht een mengsel van mirrehars en aloëbladeren mee, ongeveer 100 pond. Zij namen dan Jezus' lichaam af en wikkelden het in lijnwaadstroken met de reukstoffen, volgens Joods gebruik. In de nabijheid nu was een nieuw graf, dat Jozef in een rots had laten uithouwen en dat nog niet gebruikt was geweest.

Daar legden zij Jezus' lichaam in, omwille van de Joodse Sabbat, die ophanden was, omdat het graf zo dichtbij lag. De vrouwen zagen het graf, en hoe Hij daarin was neergelegd; de mannen wentelden vervolgens een grote steen voor het graf.

Ondanks Jezus' dood waren de opperpriesters en Farizeeërs nog niet gerust. De andere dag (d.w.z. vrijdagavond na zonsondergang) gingen zij naar Pilatus en zeiden: *"Heer, wij herinneren ons, dat deze bedrieger, toen Hij nog leefde, heeft gezegd: Na drie dagen zal Ik verrijzen! Geef dus de opdracht, het graf tot de derde dag te bewaken, opdat Zijn leerlingen niet komen, en Hem ontvoeren, en aan het volk zeggen: Hij is opgestaan van de doden; het laatste bedrog zou nog erger zijn dan het eerste"*.

Pilatus antwoordde: *"Ge hebt een wacht; ga en bewaak het graf, zoals het u goeddunkt"*. Ze gingen dan weg, en lieten het graf door de wacht bewaken, na eerst de grafsteen verzegeld te hebben.

Zoals uit de geopende zijde van Adam onze lichamelijke moeder Eva genomen werd, zo kwam uit de wonde van de zijde van Christus onze geestelijke Moeder, de H. Kerk voort. – Van het Joodse paaslam mocht geen been gebroken worden; zo werd ook van het Christelijke Paaslam, Jezus Christus, geen been gebroken.

De liturgische kalender voor het nieuwe jaar 2018

is opnieuw verkrijgbaar!

Elke maand heeft een foto met passende tekst.
Bij interesse, gelieve u te melden bij Br. René Maria
tel: +32 499 69 29 04.
Prijs: Groot (A3) 8,- Euro
Klein (A4) 6,- Euro

Bij verzending komen er bij de kleine 2,-
en bij de grote 3,- Euro verzendkosten bij.

Jaarprogramma 2018

Wanneer? van	t/m	Waar?	Wat?
18-02		Gerwen - Leiden	Vastenbezinning (+Derde Orde FSSPX)
12-03	17-03	Antwerpen	Geestelijke Oefeningen (heren)
17-03	18-03	Amsterdam	Stille Omgang
14-04		Gerwen	Derde Orde FSSPX
06-05		Gerwen	Torendag
10-05		Gerwen-Leiden	Eerste H. Communie
19-05	21-05	Frankrijk	Bedevaart Chartres-Parijs
03-06		Gerwen	Sacramentsprocessie
16-06		Gerwen	Derde Orde FSSPX
24-06		Antwerpen	Schoolfeest
29-06		Ecône (CH)	Priesterwijdingen
30-06		Zaitzkofen (D)	Priesterwijdingen
09-07	14-07	Antwerpen	Geestelijke Oefeningen (gemengd)
09-07	19-07	Tot nader bericht	EK-jongenskamp
22-07	02-08	Tot nader bericht	EK-meisjeskamp
25-08	26-08	Nederland	Bedevaart Gorcum-Brielle
08-09		Gerwen	Derde Orde FSSPX, bedevaart
15-09		Bonheiden (B)	Sportdag van de Traditie
06-10		Banneux	Bedevaart District Benelux
07-10		Leiden	Parochiefeest
15-10	20-10	Antwerpen	Geestelijke Oefeningen (dames)
10-11		Gerwen	Derde Orde FSSPX
25-11		Gerwen	Parochiefeest met Sinterklaas
25-11		Leiden	Koordag i.v.m. H. Cecilia
02-12		Gerwen-Leiden	Adventsbezinning (+Derde Orde FSSPX)

Onze Overledenen

Hr.	H.B.	Visser	Leiden	11	11	1997
Mevr.	P.M.	Favejée-Hoppenbrouwer	Papendrecht	15	11	2014
Hr.	H.W.	van der Ven	Arnhem	29	11	2017
Hr.	J.C.	Jaspers	Heerlen	16	11	1990

Hr.	J.B.M.	Komen	Rijswijk	29	11	1997
Hr.	M.	Soputan	Tiel	02	12	2013
Mevr.	J.H.	Breebaart-Wagenaar	Krommenie	05	12	2009
Mevr.	M.C.	Peijnenborg-Hamers	Tilburg	06	12	1987
Hr.	P.A.	Galama	Hoorn	06	12	1997
Hr.	J.	Hoogland	Rijswijk	07	12	1992
Mevr.	M.	Franssen-Saelmans	Steyl	08	12	2000
Mevr.	M.G.	Mul	Montzen (B)	09	12	1988
Mevr.	P.M.	Bongers-Hüneker	Aarle-Rixtel	09	12	2001
Mevr.	A.J.	Hoogland -Kok	Emmen	09	12	2010
Mevr.	W.M.	Galama	Amersfoort	09	12	2011
Mej.	M.P.	van Kemenade	Geldrop	10	12	2000
Hr.	J.J.	Joosen	Breda	12	12	2000
Hr.	W.J.R.	Koekkoek	Amsterdam	14	12	1995
Mevr.	S.J.W.	Smeets	Soesterberg	18	12	2004
Mevr.	J.S.	Besouw-de Bruin	Grubbenvorst	19	12	2002
Mevr.	M.N.	van Dijk- de Gouw	Tilburg	19	12	2004
Hr.	J.J.M.	Gadiot	Heerlen	28	12	2000
Hr.	N.J.R.	van Doeveren	Delft	29	12	1988
Hr.	J.H.	van Stijn	Sliedrecht	30	12	1990
Hr.	G.B.	Meulman	Nieuwe Pekela	30	12	2003
Hr.	B.J.	Frederiks	’s Hertogenbosch	31	12	2010
Mevr.	G.H.	Haugk-Langerbeins	Utrecht	01	01	2006
Hr.	J.F.	Koks	Maastricht	02	01	2016
Hr.	H.H.	Pelgrom	Ede	05	01	2000
Mevr.	H.	Vermeulen-Lurneij	Maastricht	08	01	1992
Hr.	W.A.P.	Bakermans	Wageningen	08	01	1994
Mevr.	A.	Suerink-Scholten	Arnhem	11	01	1996
Mevr.	A.M.	v. Avesaat-Burhenne	Tegelen	11	01	2002
Mevr.	A.F.M.	Messing-Bakker	Amersfoort	14	01	2009
Mej.	M.W.	Schretlen	As (B)	16	01	2002
Hr.	J.A.	Daniëls	Nootdorp	18	01	1987
Hr.	M.	van de Linden	Eindhoven	21	01	2006
Hr.	R.R.	Freeman	Valkenswaard	21	01	2007
Hr.	A.M.	van Os	Groesbeek	24	01	2009
Mevr.	E.J.	van Diggele	Rotterdam	24	01	2011
Hr.	J.T.	Vloet	Boxmeer	25	01	1998
Hr.	P.L.	Tan	Amsterdam	25	01	2003
Mevr.	J.P.	Kühr-Langras	Leidschendam	30	01	2016

Collecten in september, oktober en november 2017

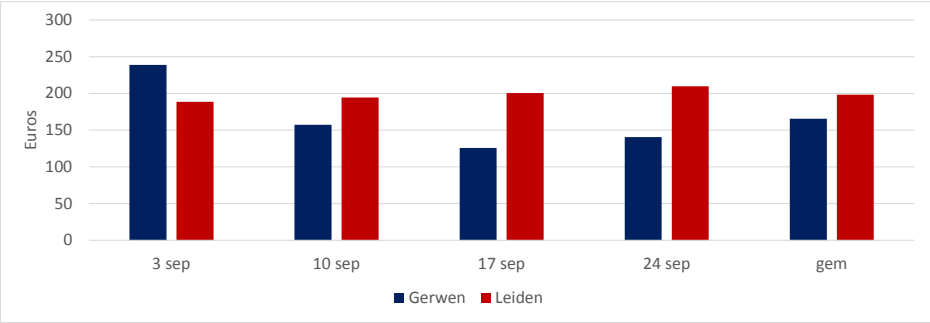

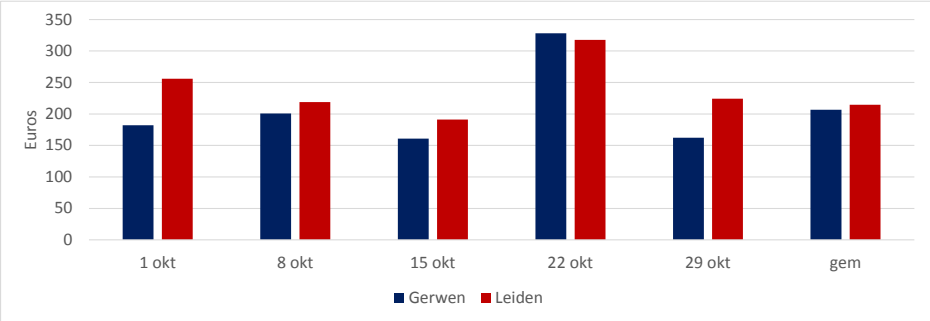

De collecte op 22 oktober j.l. voor de missies van de Priesterbroederschap St. Pius X in Afrika heeft in Nederland € 745,63 opgebracht. Hartelijk dank!

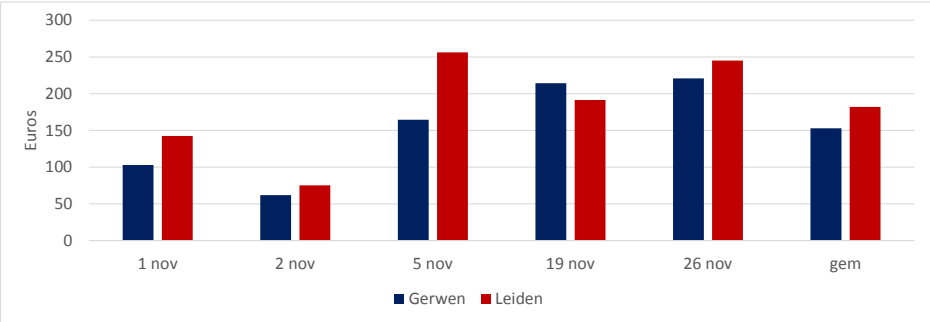

Kalender Gerwen

December

vr.	1	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart van Jezus (3e kl.)
za.	2	8.30	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart van Maria (22 aug.) (3e kl.); ged. H. Bibiana, maagd en mart.; daarna uitstelling tot 12.30 uur
		10.00	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**3**	**10.30**	**Hoogmis**	**1e zondag v.d. Advent** (1e kl.); *kinderzegen*
Advents-		13.00 uur		voordracht
bezinning		14.00 uur		Lof met Rozenhoedje
		14.45 uur		einde
ma.	4	18.30	H. Mis	H. Petrus Chrysologus, biss. en kerkl. (3e kl.); ged. v.d. Advent en H. Barbara, maagd en mart.
di.	5	18.30	H. Mis	v.d. Advent (3e kl.); ged. H. Sabbas, abt
wo.	6	7.15	H. Mis	H. Nicolaas, biss. en bel. (3e kl.); ged. v.d. Advent
do.	7	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Ambrosius, biss., bel. en kerkl. (3e kl.); ged. v.d. Advent
vr.	8	18.30	gez. H. Mis	**Onbevlekte Ontvangenis v.d. H. Maagd Maria** (1e kl.); ged. v.d. Advent
za.	9	8.30	H. Mis	v.d. Advent (3e kl.)
		10.00	*Vertrek*	*Mars voor het Leven, Malieveld Den Haag*
		18.00	*Rozenhoedje*	*Liederenavond Priorij*
zo.	**10**	**10.30**	**Hoogmis**	**2e zondag v.d. Advent** (1e kl.)
ma.	11	18.30	H. Mis	H. Damasus I, paus en bel. (3e kl.); ged. v.d. Advent
di.	12	18.30	H. Mis	v.d. Advent (3e kl.)
wo.	13	7.15	H. Mis	H. Lucia, maagd en mart. (3e kl.); ged. v.d. Advent
do.	14	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	v.d. Advent (3e kl.)
vr.	15	7.15	H. Mis	v.d. Advent (3e kl.)
za.	16	8.30	H. Mis	H. Eusebius, biss. en mart. (3e kl.); ged. v.d. Advent
		10.00	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**17**	**10.30**	**Hoogmis**	**3e zondag v.d. Advent** *Gaudete* (1e kl.)
ma.	18	18.30	H. Mis	v.d. Advent (2e kl.)

di.	19	18.30	H. Mis	v.d. Advent (2e kl.)
wo.	20	**6.30**	gez. H. Mis	**Gulden Mis**; ged. v.d. Quatertemperwoensdag in de Advent
do.	21	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Thomas, apostel (2e kl.); ged. v.d. Advent
vr.	22	7.15	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2e kl.)
za.	23	8.30	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2e kl.)
zo.	**24**	**10.30**	**Hoogmis**	**Vigilie van Kerstmis** (1e kl.)
		23.00	**Kerstwake**	
ma.	**25**	**0.00**	**Nachtmis**	**Hoogfeest van Kerstmis** (1e kl.);
		9.45	**Dageraadsmis**	in de Dageraadsmis ged. H. Anastasia, mart.
		10.30	**Dagmis**	
di.	**26**	**10.30**	**Hoogmis**	**Tweede Kerstdag, H. Stefanus, eerste mart.** (2e kl.); ged. v.h. octaaf
wo.	27	7.15	H. Mis	H. Johannes, apostel en evangelist (2e kl.); ged. v.h. octaaf
do.	28	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	HH. Onnozele Kinderen, mart. (2e kl.); ged. v.h. octaaf; *kinderzegen*
vr.	29	7.15	H. Mis	onder het octaaf van Kerstmis (2e kl.); ged. H. Thomas van Canterbury, biss. en mart.
za.	30	**8.00**	H. Mis	onder het octaaf van Kerstmis (2e kl.)
zo.	**31**	**10.30**	**Hoogmis**	**Zondag onder het octaaf van Kerstmis** (2e kl.); daarna Lof met Te Deum (*volle aflaat*)

Januari

ma.	**1**	**10.30**	**Hoogmis**	**Octaafdag van Kerstmis, Besnijdenis van de Heer** (1e kl.), verplichte feestdag; voor de Mis Veni Creator (*volle aflaat*); *kinderzegen*
di.	2	18.30	H. Mis	Feest van de Heilige Naam Jezus (2e kl.)
wo.	3	7.15	H. Mis	door de week (4e kl.)
do.	4	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	Eerste donderdag v.d. maand, Votiefmis O.H.J.Chr. Hogepriester (3e kl.)
vr.	5	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart van Jezus (3e kl.); ged. H. Telesphorus, paus en mart.; *na de Mis wijding Driekoningenwater*
za.	6	8.30	gez. H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, **Verschijning van onze Heer, Driekoningen** (1e kl.); *na de Mis zegening van wierook en krijt*; daarna uitstelling tot 12.30 uur
zo.	**7**	**10.30**	**Hoogmis**	**Feest v.d. H. Familie** (2e kl.); *na de Mis toewijding van de gezinnen aan de H. Familie; kinderzegen*
ma.	8	18.30	H. Mis	door de week (4e kl.)
di.	9	18.30	H. Mis	door de week (4e kl.)
wo.	10	7.15	H. Mis	door de week (4e kl.)
do.	11	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	door de week (4e kl.); ged. H. Hyginus, paus en mart.
vr.	12	7.15	H. Mis	door de week (4e kl.)
za.	13	8.30	H. Mis	Gedachtenis van het Doopsel van Onze Heer Jezus Christus (2e kl.)
		10.00	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**14**	**10.30**	**Hoogmis**	**2e zondag na Driekoningen** (2e kl.)
ma.	15	18.30	H. Mis	H. Paulus, eerste kluizenaar, bel. (3e kl.); ged. H. Maurus, abt
di.	16	18.30	H. Mis	H. Marcellus I, paus en mart. (3e kl.)
wo.	17	7.15	H. Mis	H. Antonius, abt (3e kl.)
do.	18	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	door de week (4e kl.); ged. H. Prisca, maagd en mart.; *begin van de Internationale Bidweek voor de Eenheid van de Christenen*
vr.	19	7.15	H. Mis	door de week (4e kl.); ged. HH. Marius en gez., mart. en H. Kanut, koning van Denemarken, mart.

za.	20	8.30	H. Mis	H. Fabianus, paus en H. Sebastianus, mart. (3e kl.)
		10.00	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**21**	**10.30**	**Hoogmis**	**3e zondag na Driekoningen** (2e kl.)
ma.	22	18.30	H. Mis	HH. Vincentius en Anastasius, mart. (3e kl.)
di.	23	18.30	H. Mis	H. Raymundus van Pennafort, bel. (3e kl.); ged. H. Emerentiana, maagd en mart.
wo.	24	7.15	H. Mis	H. Timotheus, biss. en mart. (3e kl.)
do.	25	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	Bekering van de H. Paulus, apostel (3e kl.)
vr.	26	7.15	H. Mis	H. Polycarpus, biss. en mart. (3e kl.)
za.	27	8.30	H. Mis	H. Johannes Chrysostomus, biss. en kerkl. (3e kl.)
		10.00	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**28**	**10.30**	**Hoogmis**	**Zondag Septuagesima** (2e kl.)
ma.	29	18.30	H. Mis	H. Franciscus van Sales, biss. en kerkl. (3e kl.)
di.	30	18.30	H. Mis	H. Martina, maagd en mart. (3e kl.)
wo.	31	7.15	H. Mis	H. Johannes Bosco, bel. (3e kl.)

Februari

do.	1	17.30	Lof	
		18.30	H. Mis	H. Ignatius, biss. v. Antiochië en mart. (3e kl.)
vr.	2	17.30	Lof	
		18.30	Kaarswijding, Processie, gez. H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Opdracht van Jezus in de Tempel, Maria Lichtmis (2e kl.)
za.	3	8.30	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart van Maria (22 aug.) (3e kl.); ged. H. Blasius, biss. en mart.; *na de Mis Blasiuszegen*; daarna uitstelling tot 12.30 uur
		10.00	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**4**	**10.30**	**Hoogmis**	**Zondag Sexagesima** (2e kl.); *na de Hoogmis kinder- en Blasiuszegen*

Activiteiten in Gerwen

Catechismusonderricht: zaterdag 2 en 16 december; 13, 20 en 27 januari
- Kleine kinderen: 10.00-10.45 uur en 10.55-11.40 uur (A. Coolen)
- Grote kinderen: 10.00-10.45 uur en 10.55-11.40 uur (paters)

Gebedsinitiatief: na de Hoogmis op de eerste zondag van de maand
- Heren: 1. bekeringen en 2. heiliging van het familieleven
- Dames: 3. roepingen

Kalender Leiden

December

vr.	1	18.00	Lof	
		19.00	H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart van Jezus (3e kl.)
za.	2	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart van Maria (22 aug.) (3e kl.); ged. H. Bibiana, maagd en mart.; daarna uitstelling tot 12.30 uur
		10.20	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**3**	**10.30**	**Hoogmis**	**1e zondag v.d. Advent** (1e kl.); *kinderzegen*
			13.00 uur	1e voordracht
			13.45 uur	meditatie in stilte
Advents-			14.15 uur	2e voordracht
bezinning			15.00 uur	Lof met Rozenhoedje
			16.00 uur	einde
vr.	8	19.00	gez. H. Mis	**Onbevlekte Ontvangenis v.d. H. Maagd Maria** (1e kl.); ged. v.d. Advent
za.	9	9.00	H. Mis	v.d. Advent (3e kl.)
		10.20	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
		11.15	*Vertrek*	*Mars voor het Leven, Malieveld Den Haag*
zo.	**10**	**10.30**	**Hoogmis**	**2e zondag v.d. Advent** (1e kl.)
vr.	15	--------	geen H. Mis	v.d. Advent (3e kl.)
za.	16	--------	geen H. Mis	H. Eusebius, biss. en mart. (3e kl.); ged. v.d. Advent
zo.	**17**	**10.30**	**Hoogmis**	**3e zondag v.d. Advent** *Gaudete* (1e kl.)
vr.	22	19.00	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2e kl.)
za.	23	9.00	H. Mis	Quatertemperdag in de Advent (2e kl.)
zo.	**24**	**10.30**	**Hoogmis**	**Vigilie van Kerstmis** (1e kl.)
		23.00	**Kerstwake**	
ma.	**25**	**0.00**	**Nachtmis**	**Hoogfeest van Kerstmis** (1e kl.);
		9.45	**Dageraadsmis**	in de Dageraadsmis ged. H. Anastasia, mart.
		10.30	**Dagmis**	
di.	**26**	**10.30**	**Hoogmis**	**Tweede Kerstdag, H. Stefanus, eerste mart.** (2e kl.); ged. v.h. octaaf
vr.	29	19.00	H. Mis	onder het octaaf van Kerstmis (2e kl.); ged. H. Thomas van Canterbury, biss. en mart.
za.	30	9.00	H. Mis	onder het octaaf van Kerstmis (2e kl.)
zo.	**31**	**10.30**	**Hoogmis**	**Zondag onder het octaaf van Kerstmis** (2e kl.); daarna Lof met Te Deum (*volle aflaat*)

Januari

ma.	**1**	**10.30**	**Hoogmis**	**Octaafdag van Kerstmis, Besnijdenis van de Heer** (1e kl.), verplichte feestdag; voor de Mis Veni Creator (*volle aflaat*); *kinderzegen*
vr.	5	18.00	Lof	
		19.00	H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Votiefmis v.h. H. Hart van Jezus (3e kl.); ged. H. Telesphorus, paus en mart.; *na de Mis wijding Driekoningenwater*
za.	6	9.00	gez. H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, **Verschijning van onze Heer, Driekoningen** (1e kl.); na de Mis zegening van wierook en krijt; daarna uitstelling tot 13.00 uur
zo.	**7**	**10.30**	**Hoogmis**	**Feest v.d. H. Familie** (2e kl.); *na de Mis toewijding van de gezinnen aan de H. Familie; kinderzegen*
vr.	12	19.00	H. Mis	door de week (4e kl.)
za.	13	9.00	H. Mis	Gedachtenis van het Doopsel van Onze Heer Jezus Christus (2e kl.)
		10.20	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**14**	**10.30**	**Hoogmis**	**2e zondag na Driekoningen** (2e kl.)
vr.	19	--------	geen H. Mis	door de week (4e kl.); ged. HH. Marius en gez., mart. en H. Kanut, koning van Denemarken, mart.
za.	20	--------	geen H. Mis	H. Fabianus, paus en H. Sebastianus, mart. (3e kl.)
zo.	**21**	**10.30**	**Hoogmis**	**3e zondag na Driekoningen** (2e kl.)
vr.	26	19.00	H. Mis	H. Polycarpus, biss. en mart. (3e kl.)
za.	27	9.00	H. Mis	H. Johannes Chrysostomus, biss. en kerkl. (3e kl.)
		10.20	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**28**	**10.30**	**Hoogmis**	**Zondag Septuagesima** (2e kl.)

Februari

vr.	2	18.00	Lof	
		19.00	Kaarswijding, Processie, gez. H. Mis	Eerste vrijdag v.d. maand, Opdracht van Jezus in de Tempel, Maria Lichtmis (2e kl.)
za.	3	9.00	H. Mis	Eerste zaterdag v.d. maand, Votiefmis v.h. Onbevlekt Hart van Maria (22 aug.) (3e kl.); ged. H. Blasius, biss. en mart.; *na de Mis Blasiuszegen*; daarna uitstelling tot 13.00 uur

		10.20	*Onderricht*	*Godsdienstlessen*
zo.	**4**	**10.30**	**Hoogmis**	**Zondag Sexagesima** (2e kl.); *na de Hoogmis kinder- en Blasiuszegen*

Activiteiten in Leiden

Catechismusonderricht: zaterdag 2 en 9 december; 13 en 27 januari
- Kleine kinderen: 10.20-12.00 uur (E. van den Nouwland)
- Grote kinderen: 10.20-12.00 uur (paters)

Vorming volwassenen: zondag 7 januari
Jong Katholiek Initiatief: bijeenkomst op zondag 14 januari
Eucharistische Kruisvaarders: bijeenkomst op zondag 21 januari

Onderstaand gebed kunt u gebruiken voor de huiszegening met driekoningenwater en wierook!

Zegen, o Heer, almachtige God, dit huis, opdat daarin mogen wonen gezondheid, kuisheid, kloekmoedige deugd, ootmoed, goedheid, zachtmoedigheid, vervulling van de wet en dankbaarheid jegens God, de Vader en de Zoon en de heilige Geest; en deze zegen mag blijven over dit huis en al zijn bewoners. Door Christus onze Heer. Amen.

Met gezegend krijt schrijft u volgende formule boven de voor- en achterdeur (of op de bovendorpel):

20 + C + M + B + 18

Betekenis van deze formule:
Christus mansionem benedicat! (Christus moge dit huis zegenen!)

Kalender Utrecht

December

zo.	**3**	**17.00**	**Hoogmis**	**1e zondag v.d. Advent** (1e kl.)
zo.	**10**	**17.00**	**Hoogmis**	**2e zondag v.d. Advent** (1e kl.)
zo.	**17**	**17.00**	**Hoogmis**	**3e zondag v.d. Advent** *Gaudete* (1e kl.)
zo.	**24**	**17.00**	**Hoogmis**	**Vigilie van Kerstmis** (1e kl.)
ma.	**25**	**17.00**	**Dagmis**	**Hoogfeest van Kerstmis** (1e kl.)
za.	30	12.00	Huwelijks-sluiting	gez. H. Mis voor Bruidegom en Bruid; ged. octaaf van Kerstmis
zo.	**31**	**17.00**	**Hoogmis**	**Zondag onder het octaaf van Kerstmis** (2e kl.); daarna Lof met Te Deum (*volle aflaat*)

Januari

ma.	**1**	**17.00**	**Hoogmis**	**Octaafdag van Kerstmis, Besnijdenis van de Heer** (1e kl.), verplichte feestdag; voor de Mis Veni Creator (*volle aflaat*)
zo.	**7**	**17.00**	**Hoogmis**	**Feest v.d. H. Familie** (2e kl.); *na de Mis toewijding van de gezinnen aan de H. Familie; kinderzegen*
zo.	**14**	**17.00**	**Hoogmis**	**2e zondag na Driekoningen** (2e kl.)
zo.	**21**	**17.00**	**Hoogmis**	**3e zondag na Driekoningen** (2e kl.)
zo.	**28**	**17.00**	**Hoogmis**	**Zondag Septuagesima** (2e kl.)

Februari

zo.	**4**	**17.00**	**Hoogmis**	**Zondag Sexagesima** (2e kl.); *na de Hoogmis kinder- en Blasiuszegen*

Onze adressen in Nederland

Gerwen

Oude St. Clemenskerk

Heuvel 21
5674 RR Nuenen
Telefoon
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 50

Leiden

Kapel O.L.V. van de Rozenkrans
Sumatrastraat 197
2315 BD Leiden
Telefoon
+31(0)71 782 05 05 of
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 54

Utrecht

St. Willibrordkerk

Minrebroederstraat 21
3512 GS Utrecht
Telefoon
+31 (0)40 283 45 05

H. Mis zie pagina 57

Telefoontijden: maandag t/m zaterdag 09.30-12.00 en 14.00-17.30 uur.
In noodgevallen staan wij u vanzelfsprekend ook buiten deze tijden ter beschikking. Bovendien kunt u altijd een bericht op ons antwoordapparaat achterlaten of per e-mail met ons in contact treden.

E-mail adressen van de priesters

c.debeer@stpiusx.nl voor Pater C. de Beer
p.huysegems@googlemail.com voor Pater K. Huysegems

Bankrekening

Stichting St. Jozef Nuenen
Heuvel 23
5674 RR Nuenen
IBAN: NL11 INGB 0003 9907 90
BIC: INGBNL2A

Kerkrade

(Duitstalig)
Kerk St. Maria ter Engelen
Pannesheiderstraat 71
6462 EB Bleijerheide/Kerkrade
Telefoon +31 (0)45 567 13 97
Op zondag Hoogmis om 9.30 uur

De erediensten worden verzorgd door de priesters van de
Priorij St. Bonifacius
Bottroper Strasse 295
D-45356 Essen
Telefoon +49 (0) 20 166 49 22

District Benelux

Brussel (Namen, Quiévrain en Luxemburg)

Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37
1050 Brussel
Telefoon +32 (0)2 550 00 20

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square
1040 Brussel
Telefoon +32 (0)474 860 755
H. Mis
- zon- en feestdagen 8.00 uur
  10.00 uur
- ma. t/m za. 18.00 uur

Antwerpen

Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23
2018 Antwerpen
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis
- zon- en feestdagen 7.30 uur
  10.00 uur
- ma., di. 7.00 uur
- wo, za. 7.30 uur
- do., vr. 18.30 uur

Gent

Sint-Amanduskapel
Kortrijksesteenweg 139
9000 Gent
Telefoon +32 (0)3 229 01 80
H. Mis
- zon- en feestdagen 10.00 uur

Colofon

Uitgever
Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie
Pater C. de Beer
Priorij St. Clemens
Heuvel 23
5674 RR Nuenen
Telefoon +31 (0)40 283 45 05

Giften ter ondersteuning

Uw giften ter ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X in Nederland. Voor uw overschrijving kunt u gebruik maken van
- internetbankieren,
- een automatische machtiging, of
- de hierbij ingesloten acceptgirokaart.

U vindt ons ook op internet

- www.stpiusx.nl
- www.stpiusx.be

Biechtgelegenheid

Op zon- en verplichte feestdagen: drie kwartier vóór de H. Mis, eventueel ook na de H. Mis.

Stipendium voor de H. Mis

Het stipendium voor een H. Mis bedraagt: € 17,00.

Inhoud

VAN DE PRIESTERBROEDERSCHAP
4 Brief aan de Vrienden en Weldoeners nr. 88

ST. WILLIBRORDUS
8 St. Willibrord: een missionaris uit de 8e eeuw
21 Gebed voor het Vaderland

DE LITANIE VAN ONZE-LIEVE-VROUW
22 Allerreinste Moeder, bid voor ons.

EUCHARISTISCHE KRUISTOCHT
27 Uitleg van de intentie
36 Stille Nacht
41 Puntje
43 Schatkisten
44 Bijbelse Geschiedenis

VAN DE PRIORIJ
46 De liturgische kalender voor het nieuwe jaar 2018
47 Jaarprogramma 2018
47 Onze Overledenen
49 Collecten in september, oktober en november 2017
50 Kalender Gerwen
54 Kalender Leiden
56 20 + C + M + B + 18
57 Kalender Utrecht
58 Onze adressen in Nederland
59 District Benelux
59 Colofon

ISSN: 0924-6762